

**REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KUVENDI**

L I G J

Nr.9936, datë 26.6.2008⁽¹⁾⁽²⁾

**PËR MENAXHIMIN E SISTEMIT BUXHETOR
NË REPUBLIKËN E SHQIPËRISË, I NDRYSHUAR**

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1, 111 e 157 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I

I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

V E N D O S I:

K R E U I

PARIMET E PËRGJITHSHME

Neni 1

Objekti i ligjit

Ky ligj rregullon sistemin buxhetor në Republikën e Shqipërisë, strukturën, parimet dhe bazat e procesit buxhetor, marrëdhëniet financiare ndërqeveritare dhe përgjegjësitë për zbatimin e legjislacionit buxhetor në tërësi.

Neni 2

Fusha e zbatimit të ligjit

Ky ligj zbatohet nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme në të gjitha fazat e procesit buxhetor, që do të thotë:

- a) përgatitjen, shqyrtimin dhe miratimin e buxhetit;
- b) zbatimin, ndjekjen dhe rishikimin e buxhetit;
- c) të drejtat dhe kufizimet për huamarrjen, garancitë, si dhe format e tjera, të rrjedhura prej tyre;
- ç) kontrollin, kontabilitetin, raportimin, inspektimin dhe auditimin e buxhetit.

¹⁾ *Ndryshuar me ligjin nr. 114/2012, miratuar në datën 7.12.2012;*

²⁾ *Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016, miratuar në datën 2.6.2016.*

Neni 3³⁾

Përkufizime

Në këtë ligj termat e mëposhtëm kanë këto kuptime:

1. “Buxhet” është tërësia e të ardhurave, shpenzimeve dhe financimeve të qeverisjes qendrore e vendore dhe të fondeve speciale, të cilat miratohen me ligj nga Kuvendi i Shqipërisë, më poshtë “Kuvendi” ose me vendim të këshillit të njësisë së qeverisjes vendore.

2. “Ligj i buxhetit vjetor” është ligji që miraton të ardhurat, shpenzimet dhe financimet e Buxhetit të Shtetit, fondet speciale qendrore dhe transfertat nga Buxheti i Shtetit për njësitë e qeverisjes vendore, për vitin buxhetor.

3. “Fond special” është fondi i krijuar me ligj, i cili ka si burime të ardhurat tatimore ose jotatimore, që përdoren vetëm për financimin e funksioneve apo të veprimtarive të veçanta të qeverisjes qendrore apo vendore.

4. “Njësi të qeverisjes së përgjithshme” janë tërësia e njësive të qeverisjes qendrore, vetëqeverisjes vendore dhe të fondeve speciale.

5. “Njësi të qeverisjes qendrore” janë njësitë e pushtetit ekzekutiv, legjislativ dhe gjyqësor, të krijuara me Kushtetutë, ligj ose vendim të Këshillit të Ministrave, që kanë si veprimtari të tyre parësore përmbushjen e funksioneve të qeverisjes qendrore.

6. “Njësi të qeverisjes vendore” janë njësitë e niveleve të ndryshme vendore, të krijuara me ligj, që kanë si veprimtari të tyre parësore përmbushjen e funksioneve të qeverisjes vendore, brenda një territori të caktuar.

7. “Njësi e fondeve speciale” është njësi e krijuar me ligj për të ushtruar funksione specifike të qeverisjes qendrore dhe vendore.

8. “Njësi shpenzuese” është njësi më e vogël organizative e njësive të qeverisjes së përgjithshme, për të cilën janë detajuar fondet buxhetore.

9. “Fond i miratuar” është kufiri maksimal i miratuar me ligjin të buxhetit vjetor ose me vendim të organeve vendimmarrëse të njësive të qeverisjes vendore, brenda të cilit njësitë e qeverisjes së përgjithshme kanë të drejtë të bëjnë shpenzime.

10. “Fond i shpërndarë” është fondi i miratuar sipas klasifikimit buxhetor dhe i vënë në dispozicion të njësisë së qeverisjes së përgjithshme.

11. “Fond i detajuar” është fondi i shpërndarë sipas klasifikimit buxhetor, i detajuar në nivel njësie shpenzimi.

12. “Fond i rishpërndarë” është fondi, që rezulton nga shtesa dhe pakësime të balancuara të fondit të detajuar më parë.

13. “Plan i arkës” është parashikimi i të hyrave dhe të dalave të mjeteve monetare të njësive të qeverisjes së përgjithshme.

14. “Shumë e autorizuar për shpenzim” është kufiri maksimal periodik i shpenzimeve në nivel njësie shpenzuese.

15. “Fond rezervë” është fondi, që krijohet për të financuar shpenzime jo të përhershme dhe të paparashikuara, në fazën e përgatitjes së buxhetit.

16. “Fond kontingjence” është fondi i pashpërndarë, që krijohet për të mbuluar risqet e mundshme, për të ardhurat dhe shpenzimet, gjatë zbatimit të buxhetit.

³⁾ Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016

17. “Shpenzim” është pakësimi i pasurisë neto, e cila përfundon me kryerjen e pagesave kapitale ose korrente, të pakthyeshme, me ose pa detyrim kthimi.

18. “E ardhur” është rritja e pasurisë neto, e cila përfundon me arkëtime kapitale ose korrente, me ose pa detyrim kthimi.

19. “Grant” është e ardhura, e përfutur në formën e dhurimit, për një qëllim të përcaktuar ose jo, pa kusht kthimi dhe pa interes, që përdoret për financimin e veprimtarive ekonomike.

20. “Borxh” është shuma e huave të marra në tregun bankar, financiar dhe nga palë të treta, persona fizikë, juridikë ose individë, me kusht kthimi, me ose pa interes, për financimin e projekteve të caktuara të investimeve, mungesës së përkohshme të likuiditeteve dhe të deficitit fiskal buxhetor.

21. “Hua afatgjatë vendore” është borxhi në monedhë kombëtare ose të huaj i njësisë së qeverisjes vendore, që duhet të shlyhet për një periudhë kohe të barabartë ose më të gjatë se një vit.

22. “Detyrim kontingjent” është detyrimi që mund t’i lindë njësisë së qeverisjes së përgjithshme në raport me të tretë, në të ardhmen, si rezultat i risqeve të mundshme, të lidhura me ngjarje apo nisma, të drejtpërdrejta ose të tërthorta, të viteve të mëparshme.

23. “Përdorim me ekonomi” është përdorimi i një sasi dhe cilësie të dhënë të inputeve në një kohë të dhënë dhe me koston më të ulët.

24. “Efektivitet” është madhësia, me të cilën një produkt kontribuon në arritjen e objektivave të politikës apo të qëllimeve të politikës buxhetore.

25. “Eficiencë” është lidhja ndërmjet produkteve të një programi dhe burimeve financiare dhe njerëzore të përdorura.

26. “Program buxhetor afatmesëm” është parashtrimi për tre vjet i planeve të shpenzimeve të buxhetit, përmes lidhjes së drejtpërdrejtë të programeve me veprimtaritë, produktet, objektivat dhe qëllimet e politikës.

27. “Program buxhetor” është një grup veprimtarish të njësisë së qeverisjes së përgjithshme, që administrohen efektivisht dhe kontribuojnë së bashku në prodhimin e produkteve të identifikueshme dhe të matshme, të cilat ndihmojnë, drejtpërdrejt ose tërthorazi, në arritjen e objektivave dhe të qëllimeve të politikës buxhetore së tij.

28. “Qëllim i politikës së programit buxhetor” është rezultati i dëshirueshëm dhe i matshëm, që arrihet në një periudhë afatgjatë nga veprimtaritë e njësisë së qeverisjes së përgjithshme.

29. “Objektiva të politikës së programit buxhetor” janë rezultatet specifike të matura saktësisht në kohë, sasi dhe kosto, të cilat realizohen në një periudhë afatshkurtër deri afatmesme dhe që përbëjnë hapa të ndërmjetëm drejt arritjes së qëllimit të politikës së programit buxhetor.

30. “Inpute” janë burimet financiare, njerëzore dhe fizike, të përdorura për kryerjen e veprimtarive, që nevojiten për ushtrimin e funksioneve të caktuara dhe që finalizohen me prodhimin e produkteve të caktuara.

31. “Veprimtari të programeve buxhetore” janë tërësia e veprimtarive, që kryhen në kuadër të një programi, për realizimin e një produkti.

32. “Produkte” janë mallrat dhe shërbimet e siguruar nga kryerja e veprimtarive buxhetore të programit buxhetor.

33. “Tavan i programit buxhetor afatmesëm” është kufiri i sipërm i shpenzimeve, brenda të cilit njësitë e qeverisjes së përgjithshme përgatisin kërkesat buxhetore të këtij programi.

34. “Menaxhimi financiar dhe kontrolli” është një sistem politikash, procedurash, veprimtarish dhe kontrollesh, nëpërmjet të cilave burimet financiare janë planifikuar, drejtuar dhe kontrolluar për të mundësuar dhe influencuar ofrimin me efikasitet dhe efektshmëri të shërbimeve publike.

35. “Kontroll i brendshëm financiar publik” është tërësia e sistemit të kontrollit të brendshëm, që ushtrohet nga njësitë publike, për të garantuar se menaxhimi financiar dhe kontrolli i njësive të sektorit publik është në përputhje me legjislacionin përkatës, kërkesat e buxhetit, si dhe me parimet e menaxhimit financiar me transparencë, efektivitet, efikasitet dhe ekonomi. Kontrolli i brendshëm financiar publik përfshin të gjitha veprimtaritë, me qëllim kontrollin e të ardhurave, shpenzimeve, aktiveve dhe detyrimeve të njësive publike. Ai, gjithashtu, përfshin harmonizimin qendror dhe koordinimin e menaxhimit financiar dhe kontrollit, si dhe të auditimit të brendshëm.

36. “Auditim i brendshëm” është një veprimtari e pavarur, brenda njësisë së qeverisjes së përgjithshme, që siguron, në mënyrë të arsyeshme, nëpunësit autorizues për përdorimin efektiv të fondeve dhe përmirësimin e ushtrimit të funksioneve të këtyre njësive.

37. “Sistem i thesarit” është tërësia e rregullave dhe e procedurave, si dhe struktura organizative përkatëse, e ngarkuar për ekzekutimin e buxhetit, administrimin e mjeteve monetare, mbajtjen e llogarive dhe raportimin financiar të qeverisjes së përgjithshme.

38. “Angazhim buxhetor” është marrja përsipër e detyrimeve financiare, në formë të shkruar, përmes hyrjes në marrëdhënie kontraktuale.

39. “Veprimtari pothuajse fiskale” është veprimtaria me natyrë fiskale, e kryer nga njësitë e sektorit publik, jo njësi të qeverisjes së përgjithshme.

40. “Shpenzim i taksave” është masa e efekteve nga përjashtimet ose lehtësitë fiskale, që ndërmerren për të nxitur veprimtari të caktuara.

41. “Nëpunës i parë autorizues” është nëpunësi i nivelit më të lartë sipas ligjit për shërbimin civil në ministrinë përgjegjëse për financat, përgjegjës për përgatitjen, zbatimin, kontrollin e brendshëm financiar, monitorimin, raportimin, kontabilitetin dhe auditimin e brendshëm të Buxhetit të Shtetit.

42. “Nëpunës autorizues” është nëpunësi i nivelit më të lartë i njësive të qeverisjes së përgjithshme, përgjegjës për përgatitjen, zbatimin, kontrollin e brendshëm financiar, monitorimin, raportimin, kontabilitetin dhe auditimin e brendshëm të buxhetit të tyre, që përgjigjet përpara nëpunësit të parë autorizues.

43. “Nëpunës autorizues i nivelit të dytë” është nëpunësi i administratës publike në secilën nga njësitë vartëse të njësisë së qeverisjes së përgjithshme, përgjegjës për përgatitjen, zbatimin, kontrollin e brendshëm financiar, monitorimin, raportimin, kontabilitetin dhe auditimin e brendshëm të buxhetit të tyre, që përgjigjet përpara nëpunësit autorizues.

44. “Nëpunës zbatues” është punonjësi i administratës publike në njësinë e qeverisjes së përgjithshme, përgjegjës për zbatimin e rregullave të menaxhimit financiar, mbajtjen e llogarive dhe për përgatitjen e pasqyrave financiare, që përgjigjet përpara nëpunësit autorizues të nivelit përkatës.

45. “Sistemi informatik financiar i Qeverisë (SIFQ)” është sistemi financiar, nëpërmjet të cilit Qeveria e Republikës së Shqipërisë kryen të gjitha proceset e ekzekutimit dhe raportimit financiar të Buxhetit të Shtetit.

46. “Ligjet tatimore”, në kuptim të këtij ligji, janë ligjet që përcaktojnë nivelin e taksave apo tatimeve të veçanta në fushat specifike të tatimeve e taksave, kombëtare e

vendore, administrimin e detyrimeve tatimore, si dhe organizimin dhe funksionimin e administratës tatimore në Republikën e Shqipërisë.

47. “Garancia shtetërore e huas” është marrëveshja e lidhur me shkrim, e cila përmban rregulla për të drejtat dhe detyrimet e palëve, kushtet dhe mënyrat, sipas të cilave shteti është përgjegjës për detyrimet financiare të një huamarrësi, kur ai nuk arrin t’i paguajë ato në kohën dhe masën e duhur.

48. “Veprimtari pothuajse fiskale” janë veprimtari që kryhen nga institucione shtetërore jobuxhetore, të cilat kanë kosto direkte ose indirekte në buxhetin e shtetit.

49. “Projekt investimi” është një seri punimesh, aktiviteteve apo shërbimesh, që synojnë të përmbushin një objektivi të pandashëm të një natyre specifike ekonomike apo teknike, me qëllime qartësisht të identifikuar.

Neni 4⁽⁴⁾

Parimet e funksionimit të sistemit buxhetor

Parimet e funksionimit të sistemit buxhetor janë:

a) transparenca, parashikueshmëria, gjithëpërfshirja, uniteti dhe universaliteti në menaxhimin e sistemit buxhetor e të fondeve speciale;

b) disiplina fiskale, në përputhje me stabilitetin makroekonomik dhe zhvillimin e qëndrueshëm ekonomik dhe social;

c) shpërndarja e burimeve, në përputhje me objektivat strategjikë të Këshillit të Ministrave;

ç) përdorimi ekonomik, eficient dhe efektiv i burimeve publike;

d) përgjegjësi të qarta për menaxhimin operacional;

dh) respektimi me rreptësi i tërësisë së procesit;

e) barazia gjinore, e cila i referohet situatës ku burri dhe gruaja gëzojnë mundësi dhe akses të barabartë në të drejta dhe përfitime të së njëjtës natyrë.

Transparenca është parimi, që siguron për Kuvendin, këshillat e njësive të qeverisjes vendore dhe publikun e gjerë të dhëna lehtësisht të disponueshme, të shpejta, të kuptueshme e të krahasueshme, në nivel ndërkombëtar, integriteti i të cilit mund të verifikohet në mënyrë të pavarur, në lidhje me:

a) funksionet, mënyrën e organizimit, veprimtaritë, rolet dhe përgjegjësitë e njësive të qeverisjes së përgjithshme;

b) produktet për objektivat dhe qëllimet e politikës;

c) procesin e përgatitjes së buxhetit;

ç) parashikimin makroekonomik dhe fiskal;

d) pasqyrat financiare.

Neni 4/1 ⁽⁵⁾

Parimet dhe rregullat fiskale

Buxheti programohet dhe zbatohet duke mbajtur parasysh këto parime:

1. Qëndrueshmërinë e borxhit publik, që konsiston:

a) në çdo ligj vjetor të buxhetit, fillestar apo të rishikuar, si dhe në planifikimet e buxhetit afatmesëm, raporti i borxhit publik ndaj Produktit të Brendshëm Bruto do të

⁴⁾ Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.

⁵⁾ Shtuar nenet 4/1, 4/2, 4/3 dhe 4/4 me ligjin nr. 57/2016.

planifikohet më i ulët se niveli i vlerësuar për vitin pararendës, deri atëherë kur niveli i borxhit të arrijë dhe qëndrojë poshtë nivelit 45 për qind të Produktit të Brendshëm Bruto;

b) përjashtim nga rregulli i shkronjës “a” mund të bëhet vetëm në rastet e rrethanave të jashtëzakonshme, të përcaktuara në nenin 4/4 të këtij ligji;

c) vlera e Produktit të Brendshëm Bruto, nominale në lekë, e cila do të përdoret për llogaritjen e raportit të borxhit publik ndaj Produktit të Brendshëm Bruto për vitet buxhetore që planifikohen dhe për vitin pararendës, nuk mund të jetë më e lartë se vlera respektive e parashikuar ose vlerësuar në raportin “Perspektiva ekonomike botërore” (*World Economic Outlook*), të Fondit Monetar Ndërkombëtar, më i fundit i publikuar në kohën kur ligji vjetor i buxhetit dorëzohet për miratim në Kuvend. Kjo dokumentohet qartësisht në relacionin shoqërues të ligjit vjetor të buxhetit;

ç) në çdo vit buxhetor të planifikuar duhet të përfshihet një kontingjencë e veçantë, prej jo më pak se 0,7 për qind e shpenzimeve totale të buxhetit, për të kompensuar rreziqe potenciale nga luhajtjet në kurset e këmbimit ose normat e interesit, me ndikim në nivelin e borxhit;

d) në çdo ligj vjetor fillestar të buxhetit, si dhe në planifikimet e buxhetit afatmesëm, kur rritja reale e Produktit të Brendshëm Bruto, e parashikuar në raportin respektiv “Perspektiva ekonomike botërore”, të FMN-së, është, të paktën 5 për qind, atëherë deficit i përgjithshëm nuk mund të jetë më i lartë se 2 për qind e Produktit të Brendshëm Bruto, përveç rasteve të rrethanave të jashtëzakonshme, të përcaktuara në shkronjat “a”, “b” dhe “c”, të nenit 4/4, të këtij ligji;

dh) në fazat monitoruese të buxheteve faktike, nëse për shkak të rishikimeve të mundshme të PBB-së nominale ose për shkak të ndryshimeve në kurset e këmbimit, që përdoren për vlerësimin e stokut faktik të borxhit publik, rezulton se raporti i borxhit publik ndaj PBB-së nuk është më i ulët, kundrejt nivelit të vitit pararendës, atëherë, si rregull, këto devijime duhet të kompensohen në planifikimet e viteve buxhetore pasuese.

2. Të ardhurat nga privatizimi nuk janë pjesë e procesit të programimit buxhetor. Në rastet e arkëtimit ato përdoren, jo më pak se 50 për qind, për uljen e borxhit publik dhe pjesa tjetër për investime publike. Pas arritjes së nivelit të borxhit publik, sipas përcaktimeve të shkronjës “a”, të pikës 1, të këtij neni, përdorimi i të ardhurave të arkëtuara nga privatizimet përcaktohet në ligjin vjetor të buxhetit.

3. Ndryshimet e ligjeve tatimore, me efekte në të ardhurat buxhetore, bëhen një herë në vit, jo më vonë se tre muaj përpara fillimit të vitit të ri fiskal. Ligjet tatimore konsultohen paraprakisht me përfaqësuesit e biznesit dhe grupe të tjera interesi, në strukturat e ngritura për këtë qëllim.

4. Masa e deficitit buxhetor nuk mund të tejkalojë masën e shpenzimeve kapitale të parashikuara çdo vit në ligjin e buxhetit.

Neni 4/2

Minimizimi i riskut për veprime ekstrabuxhetore

Stoku total i garancive shtetërore, të lëshuara nga qeverisja e përgjithshme, përfshihet në masën 100 për qind të tij si pjesë përbërëse e stokut total të borxhit publik faktik të çdo viti buxhetor.

Çdo hua e huaj, që merret gjatë një viti buxhetor nga çdo njësi e qeverisjes së përgjithshme, duhet të përfshihet në pasqyrën fiskale të konsoliduar të buxhetit vjetor të qeverisjes së përgjithshme, si pjesë e financimit të deficitit buxhetor.

Njësitë jo të qeverisjes së përgjithshme, përfituese të fondeve buxhetore dhe/ose garancive shtetërore, u nënshtrohen të njëjtave rregulla dhe procedura për shqyrtimin dhe miratimin e investimeve publike, të zbatueshme nga njësitë e qeverisjes qendrore. Planet financiare vjetore dhe pasqyrat financiare mbi bazë tremujori, të çdo njësie jo të qeverisjes së përgjithshme, dorëzohen në Ministrinë e Financave.

Ministria e Financave vlerëson dhe miraton, paraprakisht, të gjitha projektet koncesionare dhe të partneritetit publik privat (PPP), si edhe çdo ndryshim të tyre, nga pikëpamja e implikimeve, individuale apo në grup, për shpenzimet buxhetore, deficitin buxhetor, qëndrueshmërinë e borxhit publik dhe detyrimet kontingjente eventuale.

Shuma e përgjithshme e pagesave vjetore neto, që kryhen nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme, të cilat rezultojnë nga kontrata koncesionare apo partneriteti publik privat (PPP), si rregull, nuk duhet të tejkalojnë kufirin prej 5 për qind të të ardhurave tatimore faktike të vitit paraardhës buxhetor. Në rast tejkalimi të këtij kufiri, Këshilli i Ministrave merr masa korrektuese në krahun e të ardhurave buxhetore, të nevojshme dhe të mjaftueshme për t'u rikthyer brenda kufirit të lejuar, gjatë dy viteve të ardhshme buxhetore.

Kuvendi, në ligjin vjetor të buxhetit, miraton tavanin e vlerës totale të kontratave në përqindje të Produktit të Brendshëm Bruto (PBB), për të gjitha projektet koncesionare/PPP-të ekzistuese dhe ato të kontraktuara rishtazi gjatë vitit buxhetor korrent.

Neni 4/3

Kontrolli i ekzekutimit të buxhetit në vitet elektorale

Në vitet buxhetore, gjatë të cilave mbahen zgjedhjet e përgjithshme, ekzekutimi i deficitit buxhetor të qeverisjes së përgjithshme, përveç rasteve të jashtëzakonshme, të parashikuara në nenin 4/4, të këtij ligji, bëhet në përputhje me përcaktimet e këtij neni si më poshtë:

a) ekzekutimi i deficitit deri në fund të tremujorit të parë të vitit buxhetor nuk mund të jetë më i lartë se 30 për qind e deficitit vjetor të përcaktuar në ligjin e buxhetit vjetor;

b) ekzekutimi i deficitit deri në fund të gjashtëmujorit të parë të vitit buxhetor nuk mund të jetë më i lartë se 55 për qind e deficitit vjetor të përcaktuar në ligjin e buxhetit vjetor;

c) ekzekutimi i deficitit deri në fund të nëntëmujorit të parë të vitit buxhetor nuk mund të jetë më i lartë se 80 për qind e deficitit vjetor të përcaktuar në ligjin e buxhetit vjetor.

Neni 4/4

Rastet e rrethanave të jashtëzakonshme

Rrethana të jashtëzakonshme, për efekt të këtij ligji, cilësohen rastet kur:

a) ndodhin katastrofa ose fatkeqësi natyrore, aksidente teknologjike apo situata të tjera, të paparashikueshme dhe jashtë kontrollit të Qeverisë, të cilat rrezikojnë jetën dhe shëndetin e shtetasve shqiptarë;

b) rrezikohet qëndrueshmëria e sistemit financiar dhe gjykohet e domosdoshme ndërhyrja nga Buxheti i Shtetit;

c) shpallet gjendja e luftës;

ç) rritja reale e Produktit të Brendshëm Bruto, e parashikuar në raportin respektiv “Perspektiva ekonomike botërore”, të FMN-së, është 1 për qind ose më e ulët se 1 për qind dhe kur, në të njëjtën kohë, raporti i borxhit publik është dhe qëndron poshtë nivelit prej 60 për qind të Produktit të Brendshëm Bruto.

KREU II

SISTEMI BUXHETOR NË REPUBLIKËN E SHQIPËRISË

Neni 5⁽⁶⁾

Buxheti i Shtetit

Buxheti i Shtetit përfshin të gjitha të ardhurat, shpenzimet dhe financimet e qeverisjes qendrore.

Buxheti i Shtetit përfshin një fond rezervë dhe një fond kontingjence të pashpërndarë, i cili miratohet nga Kuvendi në ligjin të buxhetit vjetor, deri në masën 3 për qind të vlerës totale të fondeve të miratuara.

Fondi rezervë përdoret vetëm për rastet e financimit të shpenzimeve, të cilat nuk njihen dhe janë të pamundura të parashikohen gjatë procesit të përgatitjes së buxhetit. Miratimi i përdorimit të tij bëhet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Fondi i kontingjencës krijohet për të përballuar efektet e mosrealizimit të të ardhurave dhe efektet e paparashikuara të normave të interesit.

Buxheti i Shtetit nuk mund të trashëgohet nga njëri vit në tjetrin, përveç rasteve të përcaktuara në këtë ligj.

Buxheti i Shtetit është i balancuar në termat e arkëtimit dhe të pagesave.

Të gjitha të ardhurat dhe shpenzimet e Buxhetit të Shtetit janë në terma bruto.

Neni 6⁽⁷⁾

Buxheti vendor

Buxheti vendor përfshin të gjitha të ardhurat, shpenzimet dhe financimet e njësisë së qeverisjes vendore.

Buxheti vendor përfshin një fond rezervë dhe një fond kontingjence, të pashpërndarë, i cili miratohet nga këshilli i njësisë së qeverisjes vendore në vendimin e buxhetit vjetor, deri në masën 3 për qind të vlerës së përgjithshme të fondeve të miratuara, duke përjashtuar transfertat e kushtëzuara.

⁶⁾ *Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.*

⁷⁾ *Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.*

Fondi rezervë përdoret vetëm për rastet e financimit të shpenzimeve, të cilat nuk njihen ose janë të pamundura të parashikohen gjatë procesit të përgatitjes së buxhetit. Përdorimi i tij bëhet me vendim të këshillit të njësisë së qeverisjes vendore.

Fondi i kontingjencës mund të krijohet për të përballuar efektet e mosrealizimit të të ardhurave.

Të gjitha të ardhurat dhe shpenzimet e buxhetit vendor janë në terma bruto.

Neni 7

Fondet speciale

Fondi special i njësive të qeverisjes qendrore ose vendore krijohet me ligj të veçantë, të propozuar nga Këshilli i Ministrave, me nismën e ministrit përgjegjës për financat, që në vijim do të quhet Ministri i Financave. Fondet speciale të qeverisjes vendore i propozohen Ministrin të Financave nga këshilli i njësisë së qeverisjes vendore.

Ligji për krijimin e fondit special të qeverisjes qendrore apo vendore përcakton:

- a) qëllimin e krijimit të fondit special;
- b) njësinë administrative të fondit special, që mund të jetë një njësi e qeverisjes qendrore ose vendore e pavarur ose e kontrolluar nga një njësi tjetër;
- c) mënyrën e financimit dhe balancimit të fondit special;
- ç) mënyrën e konsolidimit në llogaritë e qeverisjes qendrore ose vendore;
- d) kohëzgjatjen dhe mënyrën e mbylljes së fondeve speciale.

Fondi special përfshin të gjitha të ardhurat dhe shpenzimet e një njësie të fondit special.

Procedurat e propozimit dhe të miratimit të buxhetit të fondit special të qeverisjes qendrore apo vendore janë të njëjta me Buxhetin e Shtetit.

Fondet speciale të njësive të qeverisjes qendrore paraqiten në Kuvend, së bashku me Buxhetin e Shtetit.

Fondet speciale të njësive të qeverisjes vendore paraqiten në këshillin e qeverisjes vendore, së bashku me buxhetin vendor.

Asnjë fond ekstrabuxhetor nuk krijohet, nëse nuk është një fond special.

Neni 8⁸⁾

Menaxhimi i mjeteve monetare të qeverisjes së përgjithshme

Arkëtimet dhe pagesat e qeverisjes së përgjithshme kryhen nëpërmjet llogarisë së unifikuar të thesarit, e mbajtur në lekë dhe në valuta të huaja. Llogaria e unifikuar e thesarit mbahet në Bankën e Shqipërisë.

Ministri i Financave, në rast se kërkohet, për fondet speciale, për financimet e projekteve ose për qëllimet e menaxhimit eficient të mjeteve monetare, mund të mbajë një numër të kufizuar llogarish në Bankën e Shqipërisë.

Ministri i Financave është i autorizuar të nënshkruajë marrëveshje me Bankën e Shqipërisë dhe me bankat e nivelit të dytë, për kryerjen e operacioneve bankare dhe menaxhimin e mjeteve monetare të qeverisjes së përgjithshme.

Teprica e mjeteve monetare, përkohësisht të lira, të llogarive të qeverisjes së përgjithshme në Bankën e Shqipërisë investohet sipas procedurave të përcaktuara me udhëzim të Ministrit të Financave.

Neni 9

Arkëtimet

Arkëtimet përfshijnë, por nuk kufizohen në:

- a) arkëtime, që lidhen me transaksione të ndërsjella:
 - i) të ardhurat nga shitja e mallrave dhe shërbimeve;
 - ii) të ardhurat nga shitja e aktiveve afatgjata;
- b) arkëtime, që lidhen me transaksione joreciproke:
 - i) të ardhurat nga tatimet, taksat dhe tarifatat;
 - ii) të ardhurat nga aktivet në pronësi;
 - iii) të ardhurat nga grantet;
 - iv) të ardhurat nga kontributet e detyrueshme;
- c) arkëtime, që lidhen me transaksionet financiare:
 - i) të ardhura nga interesat;
 - ii) arkëtime nga huatë;
 - iii) të ardhura të tjera, nga ekzekutimi i sanksioneve administrative dhe penale;
- ç) arkëtimet e kujdestarisë, garancitë dhe mjete të tjera në ruajtje.

Neni 10

Pagesat

Pagesat përfshijnë, por nuk kufizohen vetëm në:

- a) pagesa, që lidhen me transaksione të ndërsjella:
 - i) shpenzime për blerjen e mallrave dhe shërbimeve;
 - ii) shpenzime për blerjen ose krijimin e aseteve afatgjata;
 - iii) pagesa për huamarrje;
- b) pagesa, që lidhen me transaksione joreciproke:

⁸⁾*Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.*

- i) transferta qeveritare;
- ii) grante, kontribute dhe donacione;
- iii) shpenzime për qiramarrje;
- c) pagesa financiare:
 - i) shpenzime për interesa;
 - ii) shpenzime për qira financiare;
 - iii) pagesa të principaleve të borxhit;
 - vi) pagesa kujdestarie.

Neni 11

Klasifikimet buxhetore

Klasifikimet buxhetore miratohen nga Ministri i Financave, në bazë të propozimit të nëpunësit të parë autorizues, në përputhje me standardet ndërkombëtare.

Klasifikimet buxhetore përfshijnë, minimalisht:

- a) klasifikimin administrativ, i cili përfaqëson klasifikimin e njësive të qeverisjes së përgjithshme deri në nivel njësie shpenzuese;
- b) klasifikimin ekonomik, i cili përfaqëson klasifikimin e transaksioneve, sipas natyrës ekonomike;
- c) klasifikimin funksional, i cili përfaqëson një klasifikim të detajuar, sipas funksioneve ose objektivave ekonomiko-socialë, që njësitë e qeverisjes së përgjithshme synojnë të përmbushin/arrijnë;
- ç) klasifikimin, sipas programeve, i cili përfaqëson programet, nënprogramet dhe projektet, në përputhje me objektivat e njësive të qeverisjes së përgjithshme;
- d) klasifikimin, sipas burimeve të financimit.

Klasifikimi i buxhetit vendor dhe i fondeve speciale është i njëjtë me klasifikimin e Buxhetit të Shtetit.

Kodet dhe emërtimet e klasifikimeve buxhetore dhe të llogarive kontabël janë unike për të gjitha njësitë e qeverisjes së përgjithshme.

Neni 12 ⁹⁾

Deficiti dhe suficiti buxhetor

Deficiti buxhetor, në një vit buxhetor, është diferenca ndërmjet të ardhurave dhe shpenzimeve, kur shpenzimet janë më të mëdha se të ardhurat.

Suficiti buxhetor, në një vit buxhetor, është diferenca ndërmjet të ardhurave dhe shpenzimeve, kur të ardhurat janë më të mëdha se shpenzimet.

Ligji i buxhetit vjetor përcakton përdorimin e një suficiti buxhetor apo mënyrat e financimit të një deficiti buxhetor.

Deficiti i Buxhetit të Shtetit financohet nga huat e brendshme ose të huaja.

Buxheti vendor është i balancuar, përveç rasteve kur merret hua për financimin e shpenzimeve kapitale, që shërbejnë për një funksion specifik të njësisë së qeverisjes vendore.

Fondet speciale janë gjithmonë të balancuara dhe nuk mund të kenë deficit.

⁹⁾ Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.

Neni 13

Viti buxhetor

Viti buxhetor, për të gjitha njësitë e qeverisjes së përgjithshme, fillon nga data 1 janar dhe përfundon më 31 dhjetor të çdo viti.

KREU III

ROLI DHE PËRGJEGJËSITË E ORGANEVE NË PROCESIN BUXHETOR

Neni 14

Kompetencat e Kuvendit

Kuvendi, me ligj të veçantë, miraton të ardhurat dhe fondet buxhetore vjetore për njësitë e qeverisjes qendrore, transfertat e pakushtëzuara për njësitë e qeverisjes vendore dhe fondet speciale, me qëllim kryerjen e shpenzimeve për ushtrimin e funksioneve të tyre, si dhe burimet e financimit të deficitit buxhetor.

Neni 15

Kompetencat e këshillit të njësisë së qeverisjes vendore

Këshilli i njësisë së qeverisjes vendore, me vendim të veçantë, miraton të ardhurat dhe fondet buxhetore vjetore për njësitë e qeverisjes vendore dhe fondet speciale të tyre, me qëllim kryerjen e shpenzimeve për ushtrimin e funksioneve që kanë, si dhe huamarrjen, për financimin e projekteve të investimeve.

Neni 16⁽¹⁰⁾

Kompetencat e Këshillit të Ministrave

Këshilli i Ministrave miraton drejtimet kryesore të politikës së përgjithshme shtetërore dhe, në bazë të tyre, i propozon Kuvendit ligjin e buxhetit vjetor. [Këshilli i Ministrave vendos norma dhe standarde financiare për shpenzimet publike, të cilat janë të detyrueshme për t'u zbatuar nga të gjitha njësitë e qeverisjes së përgjithshme.](#)

Ministri i Financave është autoriteti përgjegjës për hartimin dhe miratimin e një sistemi rregullash, standardesh dhe procedurash, që sigurojnë administrimin ekonomik, eficient dhe efektiv të burimeve financiare publike.

Neni 17

Kompetencat e kryetarit të njësisë së qeverisjes vendore

¹⁰⁾ *Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.*

Kryetari i njësisë së qeverisjes vendore propozon drejtimet kryesore të politikës së njësisë së qeverisjes vendore dhe projektbuxhetin në këshillin përkatës të njësisë së qeverisjes vendore.

Neni 18⁽¹¹⁾

Nëpunësi i parë autorizues

Sekretari i përgjithshëm i ministrisë përgjegjëse për financat është nëpunësi i parë autorizues për buxhetin e njësive të qeverisjes qendrore, për fondet speciale të qeverisjes qendrore dhe transfertat e njësive të qeverisjes vendore.

Nëpunësi i parë autorizues përgjigjet te Ministri i Financave për menaxhimin e sistemit buxhetor dhe kontrollin e brendshëm financiar publik, sipas këtij ligji, ligjit të buxhetit vjetor dhe akteve nënligjore.

Neni 19⁽¹²⁾

Nëpunësi autorizues

Nëpunës autorizues, në njësitë e qeverisjes qendrore, është punonjësi i administratës publike i nivelit më të lartë të shërbimit civil. Për Ministrinë e Financave, nëpunësi i parë autorizues emëron një punonjës të nivelit të lartë të administratës publike si nëpunës autorizues. Në njësitë e qeverisjes së përgjithshme, që nuk janë pjesë e pushtetit ekzekutiv, nëpunës autorizues është punonjësi i nivelit më të lartë menaxhues. Nëpunës autorizues në njësitë e qeverisjes vendore është kryetari i njësisë, ndërsa zëvendësi i tij është nëpunës autorizues i deleguar, nëse kryetari vendos ta delegojë këtë përgjegjësi. Nëpunësi autorizues i njësisë shpenzuese është titullari i kësaj njësie. Titullari i njësisë së qeverisjes së përgjithshme njofton nëpunësin e parë autorizues për caktimin e nëpunësit autorizues të njësisë së vet.

Nëpunësi autorizues është përgjegjës për menaxhimin financiar në njësinë e qeverisjes së përgjithshme ku është caktuar, në përputhje me parimet e përcaktuara në nenin 4, të këtij ligji. Nëpunësi autorizues, në momentin e emërimit, njofton degën përkatëse të thesarit për depozitimin e firmës, lidhur me kryerjen e veprimeve në thesar.

Përgjegjësitë për menaxhimin financiar përfshijnë, por nuk kufizohen me:

- a) përgatitjen, zbatimin, kontrollin e brendshëm financiar, monitorimin, kontabilitetin dhe raportimin e buxhetit të njësisë së qeverisjes së përgjithshme;
- b) sigurimin e përdorimit me efikasitet, efektivitet dhe ekonomi të burimeve publike që ai menaxhon.

Nëpunësi autorizues vepron në përputhje me dispozitat e këtij ligji dhe të akteve nënligjore në zbatim të tij.

Nëpunësi autorizues i njësive të qeverisjes qendrore dhe i njësive të fondeve speciale të qeverisjes qendrore raporton dhe përgjigjet përpara nëpunësit të parë autorizues për përgatitjen, zbatimin, kontrollin e brendshëm financiar publik, monitorimin, raportimin dhe kontabilitetin e buxhetit të tyre.

¹¹⁾ Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.

¹²⁾ Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.

Nëpunësi autorizues i njësisë së qeverisjes së përgjithshme cakton nëpunës autorizues të nivelit të dytë drejtuesit e programeve, nënprogrameve, të çdo strukture dhe njësie të vartësisë direkte, për të cilat identifikohet buxhet i veçantë. Në njësitë publike të përshkallëzuara me disa nivele njësisish shpenzuese, nëpunësit autorizues caktohen direkt nga organi epror dhe emërtohen, sipas nivelit të vartësisë, në nëpunës autorizues të nivelit të dytë, të tretë.

Nëpunësi autorizues i njësisë të qeverisjes vendore përgjigjet dhe raporton përpara nëpunësit të parë autorizues për përgatitjen, zbatimin, kontrollin e brendshëm financiar publik, monitorimin, raportimin dhe kontabilitetin e buxhetit të njësisë përkatëse të qeverisjes vendore, në përputhje me legjislacionin në fuqi.

Nëpunësi autorizues i njësisë së qeverisjes vendore dhe i fondeve speciale të qeverisjes vendore përgjigjet dhe raporton në këshillin e njësisë së qeverisjes vendore për përgatitjen, zbatimin, kontrollin e brendshëm financiar publik, monitorimin, raportimin, kontabilitetin dhe auditimin e brendshëm të buxhetit ose të fondeve speciale, për të gjitha funksionet e njësisë të qeverisjes vendore dhe të fondeve speciale.

Nëpunësi autorizues i njësisë së qeverisjes vendore mund të caktojë një punonjës të administratës publike si nëpunës autorizues të nivelit të dytë në njësitë e qeverisjes vendore.

Neni 20⁽¹³⁾

Nëpunësi zbatues

Nëpunësi zbatues është drejtuesi i strukturës përgjegjëse për financat në njësinë e qeverisjes së përgjithshme, i cili plotëson kriteret e posaçme të punësimit dhe mbulon fushat e përgjegjësisë të përcaktuara në legjislacionin për menaxhimin financiar dhe kontrollin.

Nëpunësi autorizues i njësisë së qeverisjes së përgjithshme, i të gjitha niveleve, në momentin e emërimit të nëpunësit zbatues njofton nëpunësin e parë autorizues dhe degën përkatëse të thesarit për depozitimin e firmës, lidhur me kryerjen e veprimeve në thesar.

Neni 21

Dokumentimi dhe raportimi i urdhrave, në kundërshtim me dispozitat

Urdhri gojor ose i shkruar i titullarit apo i të autorizuarit prej tij, të një njësie të qeverisjes së përgjithshme, që rregullon menaxhimin operacional, i nxjerrë në kundërshtim me dispozitat për menaxhimin financiar, drejtuar nëpunësve autorizues ose zbatues, kundërshtohet me shkrim nga këta të fundit të lëshuesit e urdhrit apo titullarët, sipas varësisë.

Kundërshtimi është në formën e një raporti me shkrim, i cili përmban:

- a) shpjegime për bazën ligjore për kundërshtimin e urdhrit;
- b) kërkesë për anulimin ose konfirmimin e tij.

Në rastet kur urdhri nuk anulohet por konfirmohet me shkrim, nëpunësi autorizues procedon me zbatimin e urdhrit dhe një kopje të raportit të kundërshtimit e dërgon te

¹³⁾ *Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.*

nëpunësi i parë autorizues, i cili vë në dijeni Ministrin e Financave. Me konfirmimin me shkrim të urdhrin, në rastin e komunikimeve ndërmjet Ministrit të Financave dhe nëpunësit të parë autorizues, një kopje e raportit dërgohet në Kontrollin e Lartë të Shtetit.

Rregullat e përshkruara në paragrafin e parë dhe të dytë të këtij neni zbatohen edhe për marrëdhëniet ndërmjet niveleve të ndryshme të nëpunësve autorizues dhe nëpunësve zbatues.

KREU IV

PËRGATITJA, SHQYRTIMI DHE MIRATIMI I BUXHETIT TË SHETIT

Neni 22

Përgatitja e kalendarit të menaxhimit të shpenzimeve publike

Ministri i Financave përgatit dhe i propozon Këshillit të Ministrave kalendarin e menaxhimit të shpenzimeve publike, duke përcaktuar me hollësi afatet e procesit të menaxhimit të shpenzimeve publike.

Kalendari i menaxhimit të shpenzimeve publike miratohet, si pjesë përbërëse e kalendarit të planifikimit strategjik, nga Këshilli i Ministrave dhe bëhet efektiv në ditën e parë të çdo viti.

Neni 23 ⁽¹⁴⁾

Vlerësimet dhe parashikimet makroekonomike dhe buxhetore

Brenda muajit janar, Ministri i Financave paraqet, për shqyrtim dhe miratim në Këshillin e Ministrave, raportin për vlerësimet dhe parashikimet makroekonomike për:

- a) dy vitet përpara vitit buxhetor;
- b) vitin buxhetor;
- c) tre vitet e ardhshme buxhetore.

Në këtë raport përfshihen:

a) supozimet dhe mënyrat e përdorura për vlerësimin e parashikimin makroekonomik dhe fiskal, përfshirë edhe identifikimin e vlerësimin e riskut për qëndrueshmërinë e stabilitetit makroekonomik të vendit;

b) vlerësimet më të fundit të situatës ekonomike, në bazë të të dhënave zyrtare, si dhe krahasimin me parashikimet e mëparshme;

c) parashikimin për të ardhurat e qeverisjes së përgjithshme, në bazë të politikave ekzistuese dhe të propozimeve të politikave të reja apo ndryshimeve të atyre ekzistuese;

ç) parashikimin për shpenzimet e qeverisjes së përgjithshme, në bazë të politikave ekzistuese dhe propozimeve për politika të reja apo ndryshimeve në politikat ekzistuese;

¹⁴⁾ *Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.*

d) parashikimin për deficitin e qeverisjes së përgjithshme dhe financimin e tij, duke respektuar dhe garantuar disiplinën dhe qëndrueshmërinë fiskale;

dh) informacion të hollësishëm për stokun e borxhit, të brendshëm dhe të jashtëm, për çdo sektor të qeverisjes së përgjithshme.

Këshilli i Ministrave miraton vlerësimin dhe parashikimin makroekonomik dhe ia përcjell Kuvendit brenda datës 10 mars. Me kërkesë të komisionit parlamentar përgjegjës për financat publike, Ministri i Financave mund të japë shpjegime para tij për vlerësimet dhe parashikimet e miratuara nga Këshilli i Ministrave.

Bazuar në vlerësimet dhe parashikimet makroekonomike të miratuara, Ministri i Financave përgatit tavanet përgatitore të shpenzimeve të programit buxhetor afatmesëm dhe i dërgon për shqyrtim e miratim në Këshillin e Ministrave brenda muajit shkurt.

Neni 24 ⁽¹⁵⁾

Udhëzimi për përgatitjen e buxhetit

Ministri i Financave, pas miratimit nga Këshilli i Ministrave të vlerësimeve dhe parashikimeve makroekonomike e buxhetore, brenda muajit shkurt, miraton dhe dërgon për zbatim në njësitë e qeverisjes së përgjithshme:

1. Udhëzimin për përgatitjen e buxhetit qendror, i cili përmban:

- a) tavanet përgatitore të shpenzimeve të programit buxhetor afatmesëm;
- b) afatet e përgatitjes së programit buxhetor afatmesëm dhe të projektbuxhetit.

2. Udhëzimin për përgatitjen e buxhetit vendor, i cili përmban:

- a) transfertat e pakushtëzuara afatmesme për njësitë e qeverisjes vendore;
- b) rregullat për ndarjen apo delegimin e funksioneve ndërmjet njësive të qeverisjes qendrore dhe njësive të qeverisjes vendore;
- c) mënyrat e llogaritjes së transfertave, të pakushtëzuara dhe të kushtëzuara, për njësitë e qeverisjes vendore;
- ç) afatet e përgatitjes së kërkesave të shpenzimeve të programit buxhetor afatmesëm.

Nëpunësit autorizues të njësive të qeverisjes së përgjithshme përgatisin dhe dorëzojnë kërkesat për programin buxhetor afatmesëm dhe kërkesat shtesë, në përputhje me kërkesat dhe afatet e parashikuara në udhëzimet përkatëse të Ministrit të Financave, për përgatitjen e buxhetit.

Të gjitha procedurat standarde për përgatitjen e kërkesave buxhetore të programit buxhetor afatmesëm qendror dhe vendor miratohen me një udhëzim të veçantë të Ministrit të Financave.

Neni 25 ⁽¹⁶⁾

Projekti i programit buxhetor afatmesëm

Ministria e Financave analizon dhe vlerëson kërkesat e buxhetit afatmesëm për secilën njësi të qeverisjes qendrore. Kjo analizë paraqitet në seancat dëgjimore, që organizohen nga Ministria e Financave me secilën njësi të qeverisjes qendrore, sipas një kalendarit të paracaktuar. Ministria e Financave organizon takime me njësitë e qeverisjes vendore për programin buxhetor afatmesëm. Njësia përgjegjëse për buxhetin, në Ministrinë e Financave, zhvillon konsultime me shoqërinë civile në procesin e

¹⁵⁾ Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.

¹⁶⁾ Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.

programimit buxhetor. Pas reflektimit të konkluzioneve të seancave dëgjimore dhe konsultative, nëpunësi i parë autorizues i paraqet projektin e dokumentit të programit buxhetor afatmesëm Ministrisë të Financave.

Çdo propozim për projekt investimesh publike, që ka një vlerë të plotë mbi një kufi të caktuar, duhet t'i nënshtrohet një procesi të plotë vlerësimi, përpara fillimit të procesit buxhetor. Vlera kufi përcaktohet me udhëzim të Ministrisë të Financave. Prosesi i vlerësimit kryhet nga ministria propozuese e projektit të investimit, sipas procedurave të menaxhimit të investimeve publike, përfshirë kriteret e përparësisë dhe përzgjedhjes së tyre, që propozohen nga Ministria e Financave dhe miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave. Propozimi përkatës dërgohet për shqyrtim në Ministrinë e Financave, si pjesë integrale e kërkesave buxhetore, në kuadër të programit buxhetor afatmesëm.

Këshilli i Ministrave, brenda muajit qershor, miraton, me vendim, projektin e programit buxhetor afatmesëm dhe tavanet përfundimtare të shpenzimeve. Ministri i Financave, një kopje të dokumentit të programit buxhetor afatmesëm, të miratuar, e dërgon për informim në Kuvend dhe, me kërkesë të komisionit kuvendor përgjegjës për financat publike, jep shpjegime në komision për aktin e miratuar.

Nëpunësi i parë autorizues, brenda muajit korrik, njofton çdo njësi të qeverisjes vendore dhe çdo njësi të fondeve speciale të qeverisjes vendore për transfertat nga njësitë e qeverisjes qendrore dhe pjesën e madhësinë e taksave kombëtare, të ndara në projektbuxhet.

Neni 26 ⁽¹⁷⁾

Programi buxhetor afatmesëm

Programi buxhetor afatmesëm pasqyron shpërndarjet e buxhetit afatmesëm të njërive të qeverisjes së përgjithshme, të cilat përlllogariten në përputhje me rregullat dhe afatet e parashikuara në udhëzimin përkatës të Ministrisë të Financave.

Programi buxhetor afatmesëm përmban:

1. Një përmbledhje të treguesve kryesorë makroekonomikë dhe buxhetorë, e cila miratohet nga Këshilli i Ministrave, si pjesë e dokumentit të programit buxhetor afatmesëm.

2. Një raport përmbledhës të politikave ekonomike dhe fiskale për tre vitet e ardhshme.

3. Një raport të detajuar për kërkesat buxhetore, të paraqitura nga njësitë e qeverisjes qendrore, brenda taveve të miratuara me vendim të Këshillit të Ministrave dhe për kërkesat shtesë.

4. Tërësinë e dokumentacionit të dërguar nga njësitë e qeverisjes qendrore, sipas formateve standarde, i cili duhet, minimalisht, të përmbajë: qëllimet e politikave të programeve, objektivat e politikave të programeve, projektet e investimeve publike, produktet e programeve dhe kostot e tyre respektive.

5. Një raport përmbledhës të konkluzioneve të seancave dëgjimore, ndërmjet njërive të qeverisjes qendrore dhe shoqërisë civile, zhvilluar në kuadër të përgatitjes së kërkesave buxhetore.

Dokumenti i programit buxhetor afatmesëm shoqërohet edhe me një aneks, i cili përmban:

¹⁷⁾ *Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.*

a) mënyrën e llogaritjes dhe shumën e transfertës së pakushtëzuar të njërive të qeverisjes vendore;

b) shumën dhe qëllimin e transfertës së kushtëzuar, që Buxheti i Shtetit jep për njësitë e qeverisjes vendore;

c) taksat kombëtare, të ndara me qeverisjen vendore, dhe pjesën e ndarë për tre vitet pasardhëse buxhetore.

Neni 27⁽¹⁸⁾

Udhëzimi plotësues për përgatitjen e buxhetit

Pas miratimit, nga Këshilli i Ministrave, të taveve përfundimtare të shpenzimeve të programit buxhetor afatmesëm, Ministri i Financave, brenda datës 10, të muajit korrik, nxjerr:

1. Udhëzimin plotësues për përgatitjen e buxhetit qendror, i cili përfshin:

a) tavanet përfundimtare të shpenzimeve të programit buxhetor afatmesëm, të miratuara me vendim të Këshillit të Ministrave;

b) afatet për rishikimin e kërkesave të shpenzimeve të programit buxhetor afatmesëm, në bazë të taveve përfundimtare të shpenzimeve.

2. Udhëzimin plotësues për përgatitjen e buxhetit vendor, i cili përfshin:

a) transfertat e pakushtëzuara afatmesme, të rishikuara, për njësitë e qeverisjes vendore;

b) rishikimet e mundshme të rregullave për ndarjen apo delegimin e funksioneve, ndërmjet njërive të qeverisjes qendrore dhe njërive të qeverisjes vendore;

c) rishikimet e mundshme të mënyrave të llogaritjes së transfertave, të pakushtëzuara dhe të kushtëzuara, për njësitë e qeverisjes vendore.

ç) afatet për rishikimin e kërkesave të shpenzimeve të programit buxhetor afatmesëm.

Brenda datës 1 shtator të çdo viti, nëpunësit autorizues të njërive të qeverisjes qendrore dhe të njërive të fondeve speciale të qeverisjes qendrore paraqesin te nëpunësi i parë autorizues kërkesat e rishikuara të programit buxhetor afatmesëm dhe kërkesat shtesë, me argumentet përkatëse.

Nëpunësit autorizues të njërive të qeverisjes vendore dhe të njërive të fondeve speciale të tyre i paraqesin këshillit përkatës projektin e buxhetit për vitin buxhetor pasardhës, brenda afateve të përcaktuara në udhëzimin plotësues.

Njësia përgjegjëse për buxhetin në ministrinë përgjegjëse për financat, nën drejtimin e nëpunësit të parë autorizues, analizon dhe vlerëson kërkesat e rishikuara të buxhetit afatmesëm dhe kërkesat shtesë dhe përgatit një raport me konkluzione dhe rekomandime për secilën njësi të qeverisjes qendrore. Ky raport paraqitet në seancat dëgjimore, që organizohen në ministrinë përgjegjëse për financat me secilën njësi të qeverisjes, sipas një kalendari të paracaktuar. Pas reflektimit të konkluzioneve të seancave dëgjimore, nëpunësi i parë autorizues i paraqet projektin e dokumentit të programit buxhetor afatmesëm, të rishikuar, Ministrisë të Financave.

¹⁸⁾ *Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.*

Neni 28

Programi buxhetor afatmesëm, i rishikuar

Ministri i Financave e miraton projektin e programit buxhetor afatmesëm, të rishikuar, vetëm kur kërkesat e këtij programi janë në përputhje me udhëzimin plotësues për përgatitjen e buxhetit. Projekti i miratuar paraqitet në Këshillin e Ministrave, së bashku me projektligjin e buxhetit vjetor.

Ministri i Financave i dërgon për informacion Kuvendit një kopje të programit buxhetor afatmesëm, të miratuar nga Këshilli i Ministrave.

Neni 29 ⁽¹⁹⁾

Projektbuxheti vjetor

Ministri i Financave i paraqet për miratim Këshillit të Ministrave projektbuxhetin vjetor, me tavane trevjeçare, mbi bazën e programit buxhetor afatmesëm, bashkë me programin buxhetor afatmesëm, të rishikuar, siç përcaktohet në nenin 28, të këtij ligji. Projektbuxheti vjetor përban dokumentacionin bazë dhe dokumentacionin shoqërues si më poshtë:

1. Dokumentacioni bazë:
 - a) fondet buxhetore, të parashikuara sipas programeve buxhetore për çdo njësi të qeverisjes qendrore, për vitin e ardhshëm, të ndara në korrente dhe kapitale;
 - b) tavanet për çdo program, për vitin e dytë dhe të tretë të PBA-së;
 - c) një tabelë përmbledhëse të të ardhurave dhe shpenzimeve të buxhetit, sipas zërave kryesorë, për dy vitet e mëparshme fiskale dhe tre vitet e ardhshme;
 - ç) numrin e punonjësve buxhetorë, për çdo njësi të qeverisjes qendrore, për vitin e ardhshëm;
 - d) transfertën e pakushtëzuar për çdo njësi të qeverisjes vendore, për vitin e ardhshëm, vetëm totalin e transfertës, për vitin e dytë dhe të tretë të PBA-së.
2. Dokumentacioni shoqërues:
 - a) informacion të detajuar për shpenzimet, sipas klasifikimeve buxhetore;
 - b) listën e projekteve të investimeve publike, për çdo program, e cila përban:
 - i) koston e plotë të projekteve;
 - ii) vlerën e financuar deri në fund të vitit buxhetor paraardhës;
 - iii) vlerën e parashikuar për t'u financuar në vitin buxhetor;
 - iv) vlerën e mbetur për t'u financuar në vitet pasardhëse buxhetore;
 - v) burimet e financimit;
 - c) një shpjegim për qëllimin dhe kostot e veprimtarive pothuajse fiskale, të ndërmarra nga njësitë jo të qeverisjes së përgjithshme, si dhe një parashtrim të shpenzimeve të taksave;
 - ç) listën e njësive shpenzuese, sipas njësive të qeverisjes së përgjithshme nga të cilat varen;
 - d) objektivat kryesore të programeve për çdo njësi të qeverisjes qendrore;
 - dh) respektimin dhe zbatimin korrekt të parimeve të parashikuara në nenin 4 dhe 4/1, të këtij ligji, në projektbuxhetin e paraqitur;

¹⁹⁾ Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.

e) parashikimet për borxhin publik dhe harmonizimin me objektivat e qëndrueshmërisë fiskale;

ë) rrisqet fiskale dhe masat mbrojtëse;

f) detyrimet kontingjente të qeverisjes së përgjithshme dhe mundësinë e shfaqjes së tyre si detyrime në vitin buxhetor pasardhës;

g) listën e plotë të projekteve koncesionare/PPP në vazhdim, vlerën totale të kontraktuar të investimit dhe implikimet buxhetore për çdo projekt.

Brenda datës 15 tetor, Këshilli i Ministrave miraton, me vendim, projektbuxhetin vjetor dhe programin buxhetor afatmesëm, të rishikuar.

Nëpunësi i parë autorizues, brenda 10 ditëve, pas miratimit nga Këshilli i Ministrave të buxhetit vjetor dhe programit buxhetor afatmesëm, të rishikuar, njofton çdo njësi të qeverisjes vendore dhe çdo njësi të fondeve speciale të qeverisjes vendore për transfertat nga njësitë e qeverisjes qendrore dhe pjesën e madhësinë e taksave kombëtare, të ndara në projektbuxhet.

Brenda datës 20 tetor, Kryeministri, në emër të Këshillit të Ministrave, i paraqet Kuvendit projektbuxhetin vjetor.

Pas miratimit nga Këshilli i Ministrave, Ministria e Financave publikon informacionin e plotë të projektbuxhetit vjetor.

Neni 30 ⁽²⁰⁾

Miratimi i projektligjit të buxhetit vjetor

Projektligji i buxhetit vjetor miratohet nga Kuvendi, brenda datës 15 dhjetor, sipas përcaktimeve në shkronjat “a”, “b”, “c”, “ç” e “d”, të pikës 1, të nenit 29, të këtij ligji.

Këshilli i Ministrave mund të propozojë miratimin e buxhetit vjetor nga Kuvendi edhe në nivel më të detajuar, në përputhje me parimet e përcaktuara në nenin 4, të këtij ligji.

Neni 31

Publikimi i buxhetit vjetor dhe i programit buxhetor afatmesëm

Ligji i buxhetit vjetor të shtetit, me të gjitha pjesët përbërëse të tij, publikohet në Fletoren Zyrtare.

Në muajin janar të çdo viti, pas miratimit të ligjit të buxhetit vjetor nga Kuvendi, nëpunësi i parë autorizues pasqyron ndryshimet në dokumentin përfundimtar të programit buxhetor afatmesëm.

Ministri i Financave publikon, brenda muajit shkurt, dokumentin përfundimtar të programit buxhetor afatmesëm.

Neni 32 ⁽²¹⁾

Përgatitja dhe miratimi i buxheteve vendore

²⁰⁾ *Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.*

²¹⁾ *Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.*

Njësitë e qeverisjes vendore hartojnë e miratojnë buxhetin vendor dhe programin buxhetor afatmesëm. Procedurat dhe afatet e hartimit të programit buxhetor afatmesëm përcaktohen me udhëzim të Ministrit të Financave.

Për funksione dhe kompetenca që ndërthuren me ato të qeverisjes qendrore, organet e qeverisjes vendore bashkëpunojnë me ministrinë dhe institucionet buxhetore. Detajet dhe mënyra e bashkëpunimit përcaktohen me udhëzim të përbashkët të Ministrit të Financave dhe ministrit përgjegjës për çështjet vendore.

Si rregull, brenda muajit nëntor të vitit buxhetor, kryetarët e njësive të qeverisjes vendore paraqesin për miratim buxhetet në këshillat e tyre.

Këshilli i qeverisjes vendore, brenda datës 25 dhjetor, miraton buxhetin vendor, në bazë të vlerësimit të të ardhurave dhe të transfertave të pakushtëzuara, të përcaktuara në ligjin e buxhetit vjetor.

Neni 33

Publikimi i buxheteve vendore

Buxhetet e njësive të qeverisjes vendore publikohen në Buletinin e Njoftimeve Publike përkatës 15 ditë pas miratimit nga këshillat e njësive përkatëse.

Neni 34

Hyrja në fuqi dhe zbatimi i ligjit të buxhetit vjetor

Në rast se Kuvendi e miraton ligjin e buxhetit vjetor brenda vitit buxhetor, por ligji nuk mund të hyjë në fuqi në datën 1 janar, ose koha e mbetur për përfundimin e procedurave të fillimit të zbatimit të buxhetit nuk është e mjaftueshme, Ministri i Financave nxjerr një udhëzim të posaçëm, që rregullon procesin buxhetor deri në hyrjen në fuqi të ligjit të buxhetit vjetor dhe të përfundimit të procedurave të zbatimit të tij.

Udhëzimi i posaçëm siguron vazhdimin e ofrimit të mallrave dhe shërbimeve, përfshirë zbatimin e projekteve të investimeve, të filluara në vitin buxhetor paraardhës, që parashikohet të vazhdojnë edhe në atë vit buxhetor.

Neni 35

Buxheti i i përkohshëm

Në rast se Kuvendi nuk miraton buxhetin e propozuar deri në fillim të vitit buxhetor, Këshilli i Ministrave, me vendim, para ditës së parë të fillimit të vitit buxhetor, autorizon zbatimin e buxhetit të përkohshëm për një periudhë, që fillon nga dita e parë e vitit buxhetor deri në fund të muajit të tretë të tij.

Shpenzimet buxhetore në buxhetin e përkohshëm, për çdo muaj dhe për çdo program, të çdo njësie të qeverisjes së përgjithshme, nuk mund të tejkalojnë 1/12e shpenzimeve faktike të programit të financuar nga buxheti në vitin buxhetor paraardhës.

Nëse të ardhurat e siguruara me ligj janë të pamjaftueshme për të mbuluar shpenzimet e parashikuara në buxhetin e përkohshëm, Ministri i Financave merr hua, çdo muaj, deri në 1/12 e huasë së përgjithshme, të përdorur për financimin e deficitit buxhetor në vitin buxhetor paraardhës.

Fondet e miratuara në buxhetin e përkohshëm sigurojnë:

a) ushtrimin, në përputhje me ligjin, të funksioneve dhe përgjegjësi të njësive të qeverisjes së përgjithshme;

b) vazhdimësinë e ofrimit të të mirave dhe shërbimeve, përfshirë zbatimin e projekteve të investimeve, të filluara në Buxhetin e Shtetit të vitit buxhetor paraardhës dhe që parashikohet të vazhdojnë në vitin buxhetor.

Neni 36

Buxheti pas periudhës së buxhetit të përkohshëm

Kryeministri, gjatë periudhës së buxhetit të përkohshëm, paraqet projektbuxhetin në Kuvend, me procedurë të përshpejtuar, për miratimin e tij deri në ditën e fundit të periudhës së buxhetit të përkohshëm.

Në rast të mosmiratimit të projektbuxhetit brenda periudhës së buxhetit të përkohshëm, Këshilli i Ministrave, me vendim, autorizon kryerjen e shpenzimeve buxhetore për çdo program, të çdo njësie të qeverisjes së përgjithshme, në masën që nuk tejkalon 1/12e shpenzimeve faktike të programit të financuar nga buxheti në vitin buxhetor paraardhës dhe për çdo muaj deri në miratim të projektbuxhetit nga Kuvendi.

Paragrafi i dytë, i tretë dhe i katërt të nenit 35 të këtij ligji mund të zbatohen edhe në periudhën pas buxhetit të përkohshëm.

Neni 37 ⁽²²⁾

Buxhetet e përkohshme vendore

Në rast të mosmiratimit, nga këshilli i njësisë së qeverisjes vendore, të buxhetit vendor, deri në ditën e parë të vitit buxhetor, kryetari i njësisë së qeverisjes vendore autorizon të kryhen, çdo muaj, shpenzime deri në 1/12 e shpenzimeve faktike të buxhetit vendor (nga transfertat e pakushtëzuar dhe të ardhurat e veta të njësisë vendore) në vitin buxhetor paraardhës, për të siguruar vazhdimin e ofrimit të të mirave dhe shërbimeve, përfshirë zbatimin e projekteve të investimeve, të filluara në vitin buxhetor paraardhës dhe që vazhdojnë në vitin buxhetor. Fondet nga transfertat e kushtëzuar, grantet apo projektet specifike financohen tërësisht, sipas destinacionit të institucionit që i akordon.

KREU V

ZBATIMI I BUXHETIT

Neni 38

Udhëzimi për zbatimin e buxhetit

Ministri i Financave nxjerr udhëzim për zbatimin e buxhetit, ku përcaktohen rregullat, procedurat dhe afatet, që duhet të përmbushin nëpunësit, autorizues dhe zbatues, të të gjitha niveleve, në procesin e zbatimit të buxhetit. Ky udhëzim është në formën e një udhëzimi të përhershëm ose përgatitet e miratohet për secilin vit buxhetor. Në rastet kur udhëzimi është i përhershëm, një udhëzim plotësues miratohet për secilin vit buxhetor, ku përcaktohen rregullat, procedurat dhe afatet specifike ose të papërcaktuara në udhëzimin e përhershëm, për zbatimin e Buxhetit të Shtetit. Udhëzimi, i cili përgatitet për secilin vit buxhetor, duhet të miratohet dhe të hyjë në fuqi para datës

²²⁾ *Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.*

së fillimit të vitit buxhetor dhe, në rast të miratimit me vonesë të ligjit të buxhetit vjetor, jo më vonë se 10 ditë pas hyrjes në fuqi të ligjit të buxhetit vjetor.

Mbledhja dhe ruajtja e mjeteve monetare publike

Të ardhurat e miratuara në ligjin e buxhetit vjetor përbëjnë kufirin minimal për t'u arkëtuar gjatë vitit buxhetor.

Njësitë e qeverisjes së përgjithshme, të ngarkuara me mbledhjen e tyre, përgjigjen për mbledhjen në kohë të këtyre të ardhurave.

Të gjitha mjetet monetare, të arkëtuara nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme, menjëherë pas pranimit të tyre, depozitohen në llogaritë e thesarit, sipas rregullave e procedurave të përcaktuara në nenin 8 të këtij ligji. Të njëjtat rregulla e procedura janë të detyrueshme për të gjitha të ardhurat e arkëtuara gjatë vitit buxhetor, pavarësisht se ato mund të mos jenë parashikuar e miratuar në ligjin e buxhetit vjetor ose vendimin e miratimit të buxhetit të këshillit të njësisë së qeverisjes vendore.

Këshilli i Ministrave, me propozimin e Ministrit të Financave, rregullon marrëdhëniet dhe procedurat ndërmjet ministrisë përgjegjëse për financat dhe njësisë të qeverisjes së përgjithshme, për nënshkrimin, lëvrimin dhe raportimin e granteve.

Të ardhurat e arkëtuara në llogaritë e thesarit regjistrohen dhe raportohen si të ardhura të atij viti buxhetor, gjatë të cilit janë arkëtuar.

Të ardhurat e buxhetit vendor, të arkëtuara në llogaritë e thesarit nga taksat vendore, taksat kombëtare dhe transfertat e pakushtëzuara nga Buxheti i Shtetit, të papërdorura gjatë vitit buxhetor, trashëgohen në vitin buxhetor pasardhës.

Neni 40 ⁽²³⁾

E drejta për të kryer shpenzime

Si rregull, e drejta për të kryer shpenzime, brenda kufirit të fondeve të miratuara, skadon ditën e fundit të vitit buxhetor, pavarësisht nëse kontrata njëvjeçare ose shumëvjeçare mund të vazhdojë edhe në vitin buxhetor pasardhës. Për fondet e njësisë vendore, nga transfertat e pakushtëzuar apo të ardhurat vendore, e drejta për të kryer shpenzime është në përputhje me përcaktimet e ligjit përkatës për vetëqeverisjen vendore.

Ministri i Financave përcakton një sistem rregullash dhe procedurash për të kontrolluar që angazhimet shumëvjeçare të jenë brenda tavaneve trevjeçare, të miratuara në ligjin vjetor të buxhetit.

Për angazhimet buxhetore shumëvjeçare, që lidhen me projekte të reja investimesh publike, gjatë vitit të parë të zbatimit të tyre nuk lejohet që në buxhetin e njësisë përkatëse të qeverisjes së përgjithshme të shpërndahen më pak se 20 për qind e vlerës së plotë të projektit përkatës.

Çdo njësi e qeverisjes së përgjithshme është e detyruar që, përpara fillimit të një procedure prokurimi, një apo shumëvjeçare, të marrë një konfirmim nga Ministria e Financave që fondet, të cilat synohen të prokurohen, janë brenda limitit të miratuar për angazhime. Njësitë e qeverisjes së përgjithshme, që operojnë direkt në sistemin informatik financiar të Qeverisë, për ekzekutimin e buxhetit të tyre dhe raportimin

²³⁾ *Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.*

financiar regjistrojnë në këtë sistem angazhimin, brenda pesë ditëve pune nga data e nënshkrimit të tij, kundrejt urdhrin të prokurimit.

Përcaktimi i limiteve trevjeçare të angazhimeve për çdo njësi të qeverisjes së përgjithshme bëhet në përputhje me parimin e qëndrueshmërisë së borxhit publik. Limiti i angazhimeve për njësitë e qeverisjes vendore përcaktohet me vendim të këshillit të njësisë vendore dhe regjistrohet në sistemin informatik financiar të Qeverisë.

Neni 41⁽²⁴⁾

Informimi për fondet e miratuara nga Kuvendi

Brenda 10 ditëve, nga publikimi në Fletoren Zyrtare të ligjit të buxhetit vjetor, nëpunësi i parë autorizues informon, me shkrim, nëpunësit autorizues të çdo njësie të qeverisjes së përgjithshme për fondet e miratuara nga Kuvendi në ligjin e buxhetit vjetor.

Neni 42

Shpërndarja e fondeve buxhetore

Nëpunësi i parë autorizues i propozon Ministrit të Financave që shpërndarja e fondeve buxhetore për njësitë e qeverisjes së përgjithshme, për programe dhe zëra shpenzimesh, të mund të jetë më pak se totali i fondeve të miratuara nga Kuvendi për ato njësi dhe për periudha më pak se 1 vit.

Shpërndarja e fondeve buxhetore bazohet në parashikimin e fluksit të hyrjeve të parasë dhe të angazhimeve e duhet të sigurojë një përdorim eficient të burimeve financiare, si dhe të ruajë stabilitetin makroekonomik e fiskal.

Pas miratimit nga Ministri i Financave, nëpunësi i parë autorizues informon, me shkrim, nëpunësit autorizues të çdo njësie të qeverisjes qendrore për shpërndarjen e fondeve buxhetore, sipas klasifikimit buxhetor, brenda 10 ditëve nga dekretimi i ligjit të buxhetit vjetor nga Presidenti.

Në të njëjtën kohë, nëpunësi i parë autorizues informon, me shkrim, njësitë e qeverisjes vendore për shpërndarjen e fondeve për transfertat e pakushtëzuara.

Autoriteti i Ministrit të Financave për shpërndarjen e fondeve buxhetore dhe të fondeve speciale nga fondet e miratuara nga Kuvendi skadon në fund të vitit buxhetor.

Neni 43

Detajimi i fondeve buxhetore

Nëpunësit autorizues detajojnë fondet për njësitë shpenzuese të qeverisjes së përgjithshme, në përputhje me shpërndarjen e fondeve buxhetore, të miratuara nga Ministri i Financave dhe përparësitë e njësive të qeverisjes së përgjithshme.

Nëpunësit autorizues të njësive të qeverisjes qendrore i paraqesin nëpunësit të parë autorizues propozimin për detajimin e fondeve buxhetore, të shpërndara për çdo njësi shpenzuese në përputhje me udhëzimin për zbatimin e buxhetit.

Nëpunësi i parë autorizues miraton detajimin e fondeve buxhetore, të shpërndara për çdo njësi shpenzuese dhe është përgjegjës që kjo të reflektohet në kohë në sistemin e thesarit.

Pas miratimit të detajimit të fondeve buxhetore, të shpërndara për çdo njësi shpenzuese, nëpunësit autorizues të njësive të qeverisjes së përgjithshme marrin angazhime dhe bëjnë pagesa, brenda limiteve dhe afateve të përcaktuara.

²⁴⁾ *Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.*

Rishpërndarja e fondeve buxhetore

Të drejtat dhe limitet për rishpërndarjen e fondeve të shpërndara dhe të detajuara më parë, kur buxheti miratohet në nivel programi nga Kuvendi, sipas nenit 30 të këtij ligji janë si më poshtë:

Për njësitë e qeverisjes qendrore:

a) rishpërndarjet e fondeve ndërmjet programeve, brenda së njëjtës njësi të qeverisjes qendrore dhe për njësi të ndryshme të qeverisjes qendrore, miratohen nga Këshilli i Ministrave dhe nuk tejkalojnë 10 për qind të totalit të programit të miratuar;

b) rishpërndarjet e fondeve të projekteve të investimeve brenda të njëjtit program të njësisë së qeverisjes qendrore miratohen nga Ministri i Financave;

c) rishpërndarjet ndërmjet zërave të shpenzimeve korrente brenda të njëjtit program, miratohen nga nëpunësi i parë autorizues;

ç) rishpërndarjet brenda të njëjtit program dhe zërit të shpenzimeve korrente, ndërmjet njësive të ndryshme shpenzuese, miratohen nga nëpunësi autorizues i njësies së qeverisjes qendrore, nga e cila varet njësia shpenzuese.

Për njësitë e qeverisjes vendore, kur buxheti miratohet në nivel programi:

a) rishpërndarjet ndërmjet programeve miratohen nga këshilli i njësies së qeverisjes vendore;

b) rishpërndarjet e projekteve të investimeve, brenda të njëjtit program, miratohen nga kryetari i njësies së qeverisjes vendore;

c) rishpërndarjet ndërmjet zërave të shpenzimeve korrente, brenda të njëjtit program, miratohen nga kryetari i njësies së qeverisjes vendore;

ç) rishpërndarjet brenda të njëjtit program dhe zërit të shpenzimeve korrente, ndërmjet njësive të ndryshme shpenzuese, miratohen nga nëpunësi autorizues i njësies së qeverisjes vendore, nga e cila varet njësia shpenzuese.

Nëpunësit autorizues, që kërkojnë të kryejnë rishpërndarje, sipas paragrafit të parë të këtij neni, shkronjat “a”, “b” e “c”, paraqesin te nëpunësi i parë autorizues, me shkrim:

a) arsyet e rishpërndarjes;

b) masën e rishpërndarjes;

c) ndryshimet në shpërndarjen e fondeve, që kërkohen nga rishpërndarja e fondeve buxhetore.

Për rishpërndarjet e bëra sipas paragrafit të parë të këtij neni, shkronja “ç”, nëpunësit autorizues të njësive të qeverisjes qendrore vënë në dijeni nëpunësin e parë autorizues në fund të muajit, gjatë së cilit është marrë vendimi për rishpërndarjen.

Nëpunësit autorizues, që kërkojnë të kryejnë rishpërndarje, sipas paragrafit të dytë të këtij neni, shkronjat “a”, “b” e “c”, vënë në dijeni këshillin e njësies së qeverisjes vendore, me shkrim, për:

a) arsyet e rishpërndarjes;

b) masën e rishpërndarjes;

c) ndryshimet në shpërndarjen e fondeve, që kërkohen nga rishpërndarja e fondeve buxhetore.

Nëpunësi i parë autorizues siguron, që rishpërndarjet e miratuara, sipas paragrafit të parë të këtij neni, të reflektohen në sistemin e thesarit.

Nëpunësit autorizues të njësive të qeverisjes vendore, pas miratimit nga këshilli i njësisë së qeverisjes vendore, vënë në dijeni, zyrtarisht, sistemin e thesarit për rishpërndarjet, i cili siguron reflektimin në kohë.

Në rastet e miratimit të buxhetit nga Kuvendi në nivel më të hollësishëm se ai i programit, sipas nenit 30 të këtij ligji, të drejtat dhe limitet për rishpërndarjen e fondeve, të shpërndara dhe të detajuara, përcaktohen në ligjin e buxhetit vjetor.

Neni 45

Kërkesat për fonde shtesë

Nëpunësit autorizues të njësive të qeverisjes qendrore paraqesin pranë nëpunësit të parë autorizues kërkesë për fonde shtesë, për mbulimin e shpenzimeve të paparashikuara në kohën e përgatitjes së buxhetit dhe që nuk mund të shtyhen për vitin buxhetor pasardhës.

Nëpunësit autorizues të njësive të qeverisjes vendore paraqesin kërkesa të tilla pranë këshillit të njësisë përkatëse.

Kërkesa për fonde shtesë shoqërohet me justifikimin e paraqitjes së kërkesës, duke argumentuar:

- a) arsyet e mosplanifikimit në kohën e përgatitjes së buxhetit;
- b) produktet, që përfitohen nga veprimtaritë, që do të financohen nga kërkesat shtesë;
- c) kontributin në qëllimet dhe objektivat e politikave;
- ç) zërat e tjerë të fondeve buxhetore të miratuara, që mund të reduktohen për të siguruar fondin e nevojshëm, si dhe pasojat që një reduktim i tillë do të kishte mbi arritjen e objektivave të tjerë.

Nëpunësi i parë autorizues shqyrton kërkesat për fonde shtesë të njësive të qeverisjes qendrore dhe i rekomandon Ministrit të Financave refuzimin ose pranimin e kërkesave për fonde shtesë të argumentuara.

Në rast se kërkesa për fonde shtesë plotësohet, duke respektuar të drejtat dhe limitet e përcaktuara në paragrafin e parë të nenit 44 të këtij ligji, atëherë propozimi dhe miratimi i tyre bëhen sipas përcaktimeve të bëra në këtë nen.

Në rast se kërkesa për fonde shtesë nuk mund të plotësohet, duke respektuar të drejtat dhe limitet e përcaktuara në nenin 44 të këtij ligji, atëherë Ministri i Financave mund t'i propozojë Këshillit të Ministrave plotësimin e saj, nëpërmjet përdorimit të fondit rezervë të Buxhetit të Shtetit.

Ministri i Financave vë në dijeni, me shkrim, në mënyrë periodike, Kuvendin për kërkesat për shtesë fondesh, të miratuara nga Këshilli i Ministrave, nëpërmjet përdorimit të fondit rezervë të Buxhetit të Shtetit dhe, në bazë të kërkesës së bërë nga kryetari i komisionit parlamentar përgjegjës për financat publike, u përgjigjet pyetjeve të këtij komisioni rreth kësaj çështjeje.

Nëpunësit autorizues të njësive të qeverisjes vendore shqyrtojnë kërkesat për shtesë fondesh të njësive shpenzuese dhe i japin rekomandimet e tyre këshillit të njësisë përkatëse për refuzimin ose pranimin e kërkesës.

Në rast se kërkesa për fonde shtesë plotësohet, duke respektuar të drejtat dhe limitet e përcaktuara në paragrafin e dytë të nenit 44 të këtij ligji, atëherë propozimi dhe miratimi i tyre bëhen sipas përcaktimeve të bëra në këtë nen.

Në rast se kërkesa për fonde shtesë nuk mund të plotësohet, duke respektuar të drejtat dhe limitet e përcaktuara në nenin 44 të këtij ligji, atëherë kryetari i njësisë së qeverisjes vendore mund t'i propozojë këshillit përkatës plotësimin e saj, nëpërmjet përdorimit të fondit rezervë të njësisë së qeverisjes vendore.

Neni 46⁽²⁵⁾

Rishikimi i zbatimit të buxhetit

Në muajin qershor të çdo viti, por jo më vonë se dita e paraqitjes së programit buxhetor afatmesëm në Këshillin e Ministrave, Ministri i Financave paraqet përpara Këshillit të Ministrave programin buxhetor afatmesëm dhe një raport për zbatimin e buxhetit të vitit në vazhdim, i cili publikohet. Ky raport përmban:

- a) një vlerësim të përgjithshëm të situatës ekonomike të vendit, të treguesve makroekonomikë, fiskalë dhe buxhetorë për periudhën 5-mujore të vitit korrent;
- b) një vlerësim të pritshëm të treguesve makroekonomikë, fiskalë dhe buxhetorë deri në fund të vitit korrent;
- c) masat që parashikohen të ndërmerren nga Qeveria, me qëllim që treguesit të realizohen sipas parashikimeve;
- ç) propozimin e Ministrit të Financave për rishikimin apo jo të buxhetit.

Në rast se Këshilli i Ministrave vendos për ndryshimin e ligjit të buxhetit vjetor, procedura e ndryshimit të tij është e njëjtë me procedurat e përcaktuara në nenin 29 të këtij ligji, për miratimin e Buxhetit të propozuar të shtetit.

Në rast se miratimi i ndryshimeve nuk bëhet brenda muajit korrik, atëherë propozimi për ndryshimin e ligjit të buxhetit vjetor votohet me procedurë të përshpejtuar.

Neni 47

Rishikimi i zbatimit të buxhetit vendor

Kryetari i njësisë së qeverisjes vendore bën një analizë të plotë të zbatimit të buxhetit brenda muajit qershor të çdo viti dhe, në rast se është e nevojshme, edhe propozimet përkatëse për ndryshimin e vendimit të këshillit të njësisë së qeverisjes vendore, që ka miratuar buxhetin e vitit. Procedura e shqyrtimit, miratimit dhe zbatimit të ndryshimeve të vendimit të këshillit të njësisë së qeverisjes vendore është e njëjtë me atë të vendimit për miratimin e buxhetit vjetor.

Neni 48

Afati për rishpërndarjen e fondeve buxhetore

E drejta e njësisë së qeverisjes së përgjithshme për rishpërndarjen e fondeve, të miratuara për vitin buxhetor, ushtrohet deri në datën 15 nëntor të çdo viti buxhetor.

²⁵⁾ *Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.*

Neni 49

Plani i flukseve të arkës së buxhetit

Çdo njësi e qeverisjes së përgjithshme përgatit planin e arkës, mbështetur në fondet e miratuara për vitin buxhetor.

Projekti i parë i planit të arkës depozitohet në ministrinë përgjegjëse për financat, së bashku me projektbuxhetin vjetor dhe përfshin:

- a) fluksin e të ardhurave, të parashikuara për t'u mbledhur dhe arkëtimet e tjera;
- b) planin e prokurimeve dhe angazhimet e tjera të planifikuara;
- c) pagesat e parashikuara, që rrjedhin nga angazhimet.

Pas miratimit të projektbuxhetit nga Këshilli i Ministrave, njësitë e qeverisjes qendrore rishikojnë planin e arkës, të ndarë në muaj ose për periudha të tjera kohore, sipas përcaktimit në udhëzimin për zbatimin e buxhetit. Plani i rishikuar depozitohet për rishikim dhe miratim të nëpunësi i parë autorizues, brenda 10 ditëve pas daljes së vendimit të Këshillit të Ministrave për miratimin e projektbuxhetit.

Nëpunësi i parë autorizues miraton planet e arkës së njërive të qeverisjes qendrore dhe të transfertave të pakushtëzuara të njërive të qeverisjes vendore menjëherë pas dekretimit nga Presidenti të ligjit të buxhetit vjetor. Ky miratim bëhet bazuar në shqyrtimin, që u është bërë planeve të arkës, të rishikuara dhe duhet të respektojë:

- a) kufirin vjetor të fondeve të miratuara;
- b) politikat e qeverisjes;
- c) praktikat më të mira financiare;
- ç) efektet në menaxhimin e likuiditeteve.

Nëpunësi i parë autorizues është përgjegjës për reflektimin në kohë në sistemin e thesarit të planeve të arkës, të miratuara për njësitë e qeverisjes së përgjithshme.

Sistemi i thesarit kontrollon angazhimet, kryerjen e shpenzimeve dhe tepricat e likuiditeteve të qeverisjes së përgjithshme kundrejt fondeve të shpërndara të buxhetit dhe të planit të arkës dhe planifikon emetimin e borxhit afatshkurtër ose afatgjatë, për të siguruar gjendje të mjaftueshme të likuiditeteve për likuidimin e detyrimeve financiare të qeverisjes së përgjithshme.

Nëpunësi i parë autorizues, me ose pa propozim të nëpunësve autorizues të njërive të qeverisjes së përgjithshme, rishikon planin e arkës gjatë vitit buxhetor, bazuar në monitorimin e vazhdueshëm të zbatimit të planit të arkës dhe të politikave të menaxhimit të likuiditeteve.

Nëpunësi autorizues është përgjegjës për respektimin e planit të arkës të miratuar dhe për argumentimin e çdo rishikimi ose moszbatimi të tij, sipas kritereve të vendosura në udhëzimin e zbatimit të buxhetit.

Neni 50

Angazhimetbuxhetore

Ministri i Financave miraton udhëzime për nëpunësit autorizues për procedurat e regjistrimit të angazhimeve.

Nëpunësit autorizues të njërive të qeverisjes së përgjithshme mbajnë të dhëna për angazhimet financiare dhe nuk lejojnë ndërmarrjen e angazhimeve të reja, përtej kufirit të fondeve buxhetore të shpërndara.

Për shpenzimet, që mbulohen me hua në ligjin vjetor të Buxhetit të Shtetit dhe në vendimin e këshillit të njësisë së qeverisjes vendore, nëpunësi i parë autorizues, nëpërmjet sistemit të thesarit, nuk lejon marrjen përsipër të angazhimeve dhe kryerjen e pagesave deri në transferimin nga huadhënësi në llogarinë e thesarit të fondeve të marra hua.

Përfundimisht, nëpunësi i parë autorizues lejon marrjen përsipër të angazhimeve ose kryerjen e shpenzimeve kundrejt disbursimeve të pritshme nga huatë e nënshkuara vetëm në rastet kur moskryerja ose shtyrja e tyre sjell pasoja të rënda për realizimin e qëllimeve të qeverisjes së përgjithshme. Në këtë rast, marrja përsipër e angazhimeve ose kryerja e shpenzimeve bëhet në përputhje me gjendjen e mjeteve monetare në llogaritë e thesarit dhe brenda kufirit të miratuar të deficitit buxhetor vjetor.

Neni 51⁽²⁶⁾

Menaxhimi i angazhimeve

Mjetet monetare, të krijuara bazuar në angazhimet e vitit korrent dhe të papaguara në fund të vitit buxhetor, mbarten në vitin buxhetor pasardhës, sipas periudhës së përcaktuar në ligjin e buxhetit vjetor, përveç rasteve kur angazhimi është anuluar ose është bërë inaktiv, sipas kritereve të përcaktuara në udhëzimin për zbatimin e buxhetit.

Mjetet monetare, të lidhura me angazhimet e viteve të mëparshme, që anulohen gjatë vitit buxhetor, kthehen në llogarinë unike të thesarit për përfshirjen e tyre në buxhetin e vitit në vijim.

Angazhimet e anuluar gjatë të njëjtit vit buxhetor mund të riaktivizohen nga njësia shpenzuese për të njëjtat qëllime, për të cilat janë buxhetuar, në përputhje me paragrafin e parë të nenit 43 të këtij ligji. [Nëpunësi autorizues i njësisë së qeverisjes së përgjithshme mund të ndërmarrë angazhime të reja gjatë vitit buxhetor, por jo më vonë se data 15 tetor e çdo viti buxhetor.](#)

Angazhimet e ndërmarra nga njësitë shpenzuese jashtë fondeve të parashikuara në ligjin e buxhetit vjetor dhe në vendimin e këshillit të njësisë së qeverisjes vendore për buxhetin ose në kundërshtim me këtë akt ose akte të tjera ligjore, nuk përfshihen si pjesë e detyrimeve financiare të qeverisjes së përgjithshme.

Kur nëpunësi autorizues i njësisë së qeverisjes së përgjithshme merr përsipër angazhime jashtë fondeve të parashikuara në buxhet ose në kundërshtim me këtë akt apo akte të tjera ligjore është përgjegjës për shlyerjen e detyrimit.

Neni 52⁽²⁷⁾

Kryerja e shpenzimeve

Procesi dhe përgjegjësitë për autorizimin dhe kryerjen e shpenzimeve publike përcaktohen në ligjin për kontrollin e brendshëm financiar publik.

Shpenzimet e njësive të qeverisjes së përgjithshme verifikohen në bazë të dokumentacionit të plotë, që vërteton kryerjen e shpenzimit përkatës, sipas ligjit për kontrollin e brendshëm financiar publik.

²⁶⁾ *Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.*

²⁷⁾ *Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.*

Nëpunësit zbatues të njësive shpenzuese të qeverisjes së përgjithshme paraqesin në strukturën përgjegjëse të thesarit dokumentacionin justifikues të shpenzimeve për rastet e pagesave ndaj operatorëve ekonomikë, brenda 30 ditëve nga data e faturës origjinale të operatorit ekonomik.

Kryerja e shpenzimeve bëhet vetëm nëse masa e shpenzimit nuk kalon fondet e angazhuara për këtë qëllim.

Shpenzimet, që rezultojnë nga angazhime të marra përsipër gjatë viteve të mëparshme, në përputhje me dispozitat e veçanta të ligjit të buxhetit vjetor, përfshihen në buxhetin e vitit pasardhës.

Shpenzimet e fondeve të miratuara të Buxhetit të Shtetit dhe të buxhetit vendor realizohen deri në fund të vitit buxhetor.

Shlyerja e angazhimeve, me përfundimin e afatit të parashikuar në paragrafin më lart, realizohet me fondet e miratuara për vitin buxhetor pasardhës, me përjashtim të rasteve kur shpenzimi është kryer përpara mbarimit të vitit buxhetor. Në këtë rast, pagesa kryhet brenda datës 31 janar të vitit buxhetor pasardhës. Kjo periudhë shërben për përgatitjen e dokumentacionit bazë dhe për kryerjen e pagesës.

Neni 53 ⁽²⁸⁾

Rimbursimi i shpenzimeve

Nëse gjatë vitit buxhetor korrent njësia shpenzuese e qeverisjes së përgjithshme merr një rimbursim për një shumë që është paguar në atë vit buxhetor ose në vitet buxhetore paraardhëse, atëherë rimbursimi trajtohet si arkëtim në vitin buxhetor korrent.

Shpenzimet e paguara gjatë vitit korrent dhe të rimbursuara gjatë po të njëjtit vit korrektohen me strukturën buxhetore, në të cilën është shpërndarë rimbursimi respektiv i arkëtuar.

Fondet e çliruara nga korrektimi në strukturën buxhetore fillestare mund të përdoren për kryerjen e shpenzimeve të tjera, në përputhje me objektivat e njësisë shpenzuese.

Neni 54 ⁽²⁹⁾

Kryerja e pagesave

Angazhimet dhe detyrimet financiare të njësive të qeverisjes së përgjithshme paguhën vetëm nga llogaria e unifikuar e thesarit, nëpërmjet sistemit informatik financiar të Qeverisë, nga personat e caktuar sipas kritereve të përcaktuara në ligjin për menaxhimin financiar dhe kontrollin.

Nëpunësi autorizues i njësive shpenzuese të qeverisjes së përgjithshme, të cilat janë përdorues të drejtpërdrejta të sistemit informatik financiar të Qeverisë, miraton transaksionet e regjistruara nga nëpunësi zbatues i njësisë brenda 5 ditëve, nga data e regjistrimit të tyre në sistem.

Nëse përfituesi është njësi që operon me sistemin e thesarit, atëherë transaksioni procesohet me anë të kontabilizimeve në sistem, pa lëvizje të mjeteve monetare që prekin llogarinë e unifikuar të thesarit.

²⁸⁾ Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.

²⁹⁾ Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.

Transaksionet e shpenzimeve që rrjedhin nga angazhimet financiare procesohen të përputhura me urdhrat e blerjes, të regjistruara më parë në sistemin e thesarit.

E drejta për të kryer pagesa për detyrime financiare, të konstatuara deri më 31 dhjetor të vitit paraardhës, skadon në fund të muajit janar të vitit pasardhës, pavarësisht nëse detyrimi financiar paraqitet në sistemin e thesarit në vitin buxhetor pasardhës, duke respektuar afatet e përcaktuara nga legjislacioni në fuqi për pagesat e vonuara në detyrimet kontraktore dhe tregtare.

Pagesat e kryera gjatë vitit buxhetor, pavarësisht kohës së konstatimit të detyrimit financiar, regjistrohen si pagesa të këtij viti.

Pagesat e kthyera për llogari të detyrimeve financiare të vitit paraardhës, të cilat nuk do të ripaguhën, do të trajtohen si arkëtim në vitin ushtrimor.

Neni 55

Mbyllja e buxhetit

Buxheti vjetor zbatohet deri më 31 dhjetor të vitit buxhetor.

Neni 56

Raporti për mbylljen e llogarive

Nëpunësi i parë autorizues përgatit një raport për Ministrin e Financave për mbylljen e llogarive të mjeteve monetare dhe të buxhetit vjetor të konsoliduar, brenda ditës së fundit të muajit shkurt.

KREU VI

HUAMARRJA DHE GARANCITË NË SEKTORIN PUBLIK

Neni 57⁽³⁰⁾

Autoriteti për të marrë hua

Ministri i Financave, në emër të Këshillit të Ministrave ose Republikës së Shqipërisë, është i vetmi autoritet, në nivel qendror, që ka të drejtën e marrjes së huave, në emër të Republikës së Shqipërisë ose Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë, nëpërmjet instrumenteve financiare dhe marrëveshjeve dypalëshe ose shumëpalëshe, për të financuar deficitin buxhetor të shtetit, mungesën e përkohshme të likuiditetit, rifinancimin e borxhit shtetëror, për të paguar garancitë shtetërore, koston e emetimit të borxhit shtetëror, për të përballuar koston e shkaktuar nga fatkeqësitë natyrore, si dhe për financimin e projekteve, në përputhje me dispozitat kushtetuese dhe me ligjet në fuqi. Ai është i vetmi autoritet që jep garanci shtetërore të huas.

Ministri i Financave është autoriteti që negocion e vendos për kushtet thelbësore të marrëveshjeve të huas dhe nënshkruan këto marrëveshje, në emër të Republikës së Shqipërisë ose të Këshillit të Ministrave.

Ministri i Financave është autoriteti që emeton instrumentet e huas dhe ka të drejtën e zgjedhjes së llojit të instrumenteve, të karakteristikave e kushteve të tyre.

Ministri i Financave është autoriteti që ka të drejtën e marrjes së huave, brenda limiteve të përcaktuara në ligjin e buxhetit vjetor, nga persona juridikë dhe/ose fizikë.

Këshilli i njësisë së qeverisjes vendore është autoriteti që ka të drejtën e marrjes së huave dhe dhënien e garancive, brenda dhe jashtë vendit, për huan vendore.

Huaja afatgjatë vendore dhe garancitë miratohen, paraprakisht, nga Ministri i Financave, lidhur me procedurat, limitet dhe efektet e saj.

Neni 58⁽³¹⁾⁽³²⁾

Kufijtë e borxhit publik

Borxhi publik përbëhet nga borxhi i qeverisjes qendrore, garancitë shtetërore të huas dhe borxhi i qeverisjes vendore. Në ligjin e buxhetit vjetor vendoset kufiri për:

³⁰⁾ *Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.*

³¹⁾ *Ndryshuar me ligjin nr. 114/2012*

³²⁾ *Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.*

- a) borxhin e ri të qeverisjes qendrore, për t'u marrë në vitin buxhetor;
- b) totalin e borxhit të qeverisjes qendrore;
- c) garancitë e reja për t'u lëshuar gjatë vitit buxhetor, nga Qeveria qendrore;
- ç) totalin e shumës së garancive të qeverisjes qendrore.
- d) borxhin e emetuar për të mbuluar humbjet e bankës qendrore nga rivlerësimi i valutave.

Njësitë e qeverisjes vendore marrin hua dhe lëshojnë garanci në rastet kur:

a) raporti i tepricës operative të vitit fiskal paraardhës (të llogaritur si diferenca e të ardhurave operative, nga burimet e veta, taksat e ndara dhe transferta e pakushtëzuar me shpenzimet jo të kushtëzuara operative të njësisë së qeverisjes vendore) me shërbimin e borxhit, që duhet të paguhet çdo vit për borxhin afatgjatë, është jo më pak se 1,4:1;

b) raporti i stokut të borxhit ndaj të ardhurave operative, gjithsej (nga burimet e veta, taksat e ndara dhe transferta e pakushtëzuar), është jo më shumë se 1,3:1;

c) kufiri maksimal vjetor i shërbimit të borxhit ndaj të ardhurave mesatare (transferta e pakushtëzuar, taksat dhe tatimet e ndara dhe taksat dhe tarifat vendore) të tre viteve fiskale paraardhëse të njësisë së qeverisjes vendore nuk e kalon masën 20 për qind.

Neni 59 ⁽³³⁾

Menaxhimi i të dhënave të huave

Ministri i Financave është përgjegjës për evidentimin, regjistrimin dhe menaxhimin e të gjitha huave të qeverisjes qendrore, garancive shtetërore në regjistrin e borxhit publik.

Ministri i Financave është përgjegjës për evidentimin dhe regjistrimin e të gjitha huave vendore, garancive vendore në regjistrin e borxhit publik.

Ministri i Financave miraton formatin dhe afatin e raportimit të të dhënave të borxhit publik nga njësitë e qeverisjes vendore.

Neni 60

Shërbimi i borxhit

Për nevojat e shërbimit të borxhit, çdo shumë e interesit dhe principalit për borxhin publik dhe garancinë e tij kryhet nëpërmjet llogarisë së unifikuar të thesarit.

Për nevojat e shërbimit të borxhit duhet të sigurohet likuiditeti i nevojshëm, në mënyrë që të realizohet shlyerja e detyrimeve, në përputhje me kushtet dhe afatet e kontraktuara për detyrime të tilla.

KREU VII

KONTABILITETI I SISTEMIT BUXHETOR

Neni 61 ⁽³⁴⁾

³³⁾ Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.

Standardet dhe procedurat e kontabilitetit

Ministri i Financave është përgjegjës për krijimin e sistemit të kontabilitetit, i detyrueshëm për të gjitha njësitë e qeverisjes së përgjithshme.

Ministria e Financave harton standardet e kontabilitetit publik dhe raportimit, në përputhje me standardet ndërkombëtare të pranuar, aktet nënligjore dhe metodologjinë në fushën e kontabilitetit publik, të cilat miratohen nga Bordi i Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik.

Detyrat, përbërja dhe mënyra e funksionimit e organizimit të Bordit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik përcaktohen në ligjin për menaxhimin financiar dhe kontrollin. Bordi i Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik, në shqyrtimin e çështjeve të kontabilitetit publik, fton të marrin pjesë, si vëzhgues, në takim edhe përfaqësues nga Kontrolli i Lartë i Shtetit, si institucioni përgjegjës për auditimin e pasqyrave financiare vjetore për njësitë e qeverisjes së përgjithshme.

Bordi i Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik, gjatë shqyrtimit të standardeve, akteve nënligjore dhe metodologjisë në fushën e kontabilitetit publik, duhet të analizojë mundësitë dhe kushtet e zbatimit në praktikë të tyre.

Sistemi i thesarit është përgjegjës për mbajtjen e llogarive të shtetit dhe përgatitjen e raporteve periodike e vjetore të zbatimit të buxhetit, si dhe përgatitjen e pasqyrave financiare vjetore të qeverisjes së përgjithshme.

Nëpunësi i parë autorizues dhe nëpunësit autorizues të njësive të qeverisjes së përgjithshme përgjigjen për funksionimin dhe zbatimin e sistemit të kontabilitetit, në përputhje me këtë ligj dhe aktet e tjera në zbatim të tij, të nxjerra nga Ministri i Financave.

Metoda e njohjes së shpenzimeve dhe të ardhurave, për qëllim të këtij ligji, ka të bëjë me:

- a) njohjen e shpenzimeve të vitit buxhetor në çastin e ndodhjes së tyre, pavarësisht nga data e pagesës;
- b) njohjen e të ardhurave në çastin e arkëtimit të tyre.

Neni 62

Përgatitja e llogarive vjetore të buxhetit

Ministri i Financave nxjerr, për të gjithë nëpunësit autorizues të njësive të qeverisjes qendrore, vendore dhe të fondeve speciale udhëzim për mbylljen e vitit buxhetor dhe për publikimin e pasqyrave financiare.

Nëpunësit autorizues të njësive të qeverisjes së përgjithshme, në fund të vitit depozitojnë në sistemin e thesarit raporte financiare, sipas përcaktimeve të nëpunësit të parë autorizues, për përgatitjen e pasqyrave financiare vjetore të qeverisjes së përgjithshme.

Nëpunësit autorizues të njësive të qeverisjes së përgjithshme finalizojnë dhe konfirmojnë përfundimisht me nëpunësin e parë autorizues pasqyrat financiare vjetore të buxhetit, brenda datës 31 mars.

³⁴⁾ *Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.*

Ministri i Financave paraqet brenda muajit maj për miratim në Këshillin e Ministrave raportin vjetor të konsoliduar të zbatimit të buxhetit, të shoqëruar nga një informacion për arritjen e objektivave, situatën e menaxhimit dhe të kontrollit të brendshëm financiar dhe auditimit të brendshëm. Një kopje e këtij raporti i dërgohet Kontrollit të Lartë të Shtetit, i cili auditon llogaritë vjetore të buxhetit.

Neni 63 ⁽³⁵⁾

Miratimi i raportit vjetor të konsoliduar të zbatimit të buxhetit

Këshilli i Ministrave, brenda muajit qershor, miraton dhe përcjell në Kuvend raportin vjetor të konsoliduar të zbatimit të buxhetit, i cili përmban:

- a) pasqyrat e konsoliduara vjetore për transaksionet financiare të shtetit;
- b) raportin për zbatimin e buxhetit vjetor, në nivelin e fondeve të miratuara dhe objektivave të realizuar;
- c) raportin për borxhin publik dhe përbërjen e tij;
- ç) raportin për përdorimin e fondit rezervë dhe të kontingjencës;
- d) raportin për situatën e kontrollit të brendshëm financiar publik në njësitë e qeverisjes së përgjithshme;
- dh) çdo raportim tjetër financiar, të kërkuar nga Bordi i Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik.

Raporti vjetor i konsoliduar i zbatimit të buxhetit, i miratuar nga Këshilli i Ministrave, publikohet nga Ministria e Financave, brenda muajit qershor të çdo viti.

Kontrolli i Lartë i Shtetit shqyrton dhe certifikon pasqyrat e konsoliduara vjetore për transaksionet financiare të shtetit dhe i paraqet Kuvendit një raport të plotë për zbatimin e buxhetit të vitit të mëparshëm fiskal.

Ministri i Financave, gjatë procesit të shqyrtimit të raportit vjetor të konsoliduar të zbatimit të buxhetit nga Kuvendi, raporton me hollësi të ky i fundit lidhur me nivelin e realizimit të fondeve buxhetore në dispozicion dhe objektivave të synuara me ligjin vjetor të buxhetit paraardhës.

Raporti vjetor i konsoliduar i zbatimit të buxhetit miratohet nga Kuvendi, brenda muajit tetor të çdo viti buxhetor, dhe publikohet në Fletoren Zyrtare.

Neni 64

Arkivimi i të dhënave financiare

Nëpunësi autorizues i njësive të qeverisjes së përgjithshme është përgjegjës për ruajtjen dhe arkivimin e dokumenteve financiare, në përputhje me dispozitat ligjore në fuqi.

Ministri i Financave nxjerr udhëzim për zbatimin e dispozitave ligjore në fuqi për ruajtjen dhe arkivimin e të dhënave financiare.

KREU VIII

³⁵⁾ Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.

MONITORIMI, AUDITIMI I SISTEMIT BUXHETOR DHE INSPEKTIMI

Neni 65 ⁽³⁶⁾

Monitorimi

Nëpunësit autorizues të njësisë të qeverisjes qendrore i paraqesin, sa herë që kërkohet, por jo më pak se tri herë në vit, nëpunësit të parë autorizues raportet e monitorimit të zbatimit të buxhetit për performancën financiare, produktet dhe objektivat e politikës, të realizuar për çdo program të përcaktuar në vitin e parë të dokumentit përfundimtar të programit buxhetor afatmesëm. Për njësitë e qeverisjes vendore, këto raporte paraqiten në këshillin përkatës.

Forma, përmbajtja dhe afatet e raporteve të monitorimit përcaktohen në udhëzimin e Ministrit të Financave.

Ministri i Financave i paraqet për informim Këshillit të Ministrave një përmbledhje të raporteve të monitorimit dhe të zbatimit të buxhetit, sa herë që kërkohet.

Kryetari i njësisë së qeverisjes vendore i paraqet për informim këshillit përkatës një kopje të raportit të monitorimit e të zbatimit të buxhetit të njësisë së qeverisjes vendore.

Raportet e monitorimit e të zbatimit të buxhetit publikohen nga nëpunësi autorizues në faqen zyrtare të ministrisë përkatëse, brenda një muaji pas përfundimit të periudhës së raportimit. Komentet e ministrisë përgjegjëse për financat publikohen nga nëpunësi i parë autorizues në faqen zyrtare të saj.

Ministri i Financave, sa herë që kërkohet, paraqet në komisionin përkatës kuvendor raporte periodike, pasqyra financiare dhe raportin vjetor për zbatimin e buxhetit në Republikën e Shqipërisë. Me kërkesë të komisionit, ai raporton gjatë vitit edhe për çështje të tjera, që kanë lidhje me zbatimin e buxhetit dhe kontrollin e brendshëm financiar publik.

Neni 66 ⁽³⁷⁾

Kontrolli i brendshëm financiar publik

Ministri i Financave është përgjegjës për bashkërendimin e përgjithshëm, harmonizimin dhe monitorimin e kontrollit të brendshëm financiar publik, për të gjitha njësitë e qeverisjes së përgjithshme, i cili përfshin:

a) një sistem të menaxhimit financiar dhe kontrollit, fushë, e cila, në sektorin publik, rregullohet me ligj të veçantë;

b) funksionin e decentralizuar të auditimit të brendshëm, si një veprimtari e pavarur funksionalisht, që raporton në mënyrë të drejtpërdrejtë tek titullari i njësisë publike. Auditimi i brendshëm në sektorin publik rregullohet me ligj të veçantë;

c) strukturën përgjegjëse të harmonizimit në Ministrinë e Financave, për harmonizimin dhe bashkërendimin e zbatimit e të funksionimit të sistemeve të kontrollit të brendshëm financiar publik.

³⁶⁾ Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.

³⁷⁾ Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.

Të gjitha njësitë e qeverisjes së përgjithshme janë përgjegjëse për ngritjen e një sistemi të qëndrueshëm të menaxhimit financiar dhe kontrollit dhe të një funksioni të pavarur të auditimit të brendshëm.

Neni 67

Menaxhimidhe kontrolli financiar

Menaxhimi dhe kontrolli financiar përcaktojnë përgjegjshmërinë menaxheriale për planifikimin, zbatimin dhe kontrollin e buxhetit, kontabilitetin dhe raportimin, për të arritur objektivat dhe për të shmangur shpërdorimin, keqpërdorimin dhe vjedhjen e pasurisë.

Menaxhimi dhe kontrolli financiar në sektorin publik rregullohen me ligj të veçantë.

Neni 68

Auditimi i brendshëm

Auditimi i brendshëm, si një shërbim në funksion të nëpunësve autorizues të njësisë të qeverisjes së përgjithshme, siguron, në mënyrë të arsyeshme, që burimet publike, në dispozicion të njësisë së qeverisjes së përgjithshme:

- a) janë shpenzuar, dokumentuar dhe raportuar, në bazë të një informacioni të besueshëm dhe të shpejtë;
- b) kanë kontribuar maksimalisht në arritjen e qëllimeve dhe të objektivave të politikës;
- c) janë përdorur në mënyrë eficiente, ekonomike dhe efektive;
- ç) nuk janë vjedhur, keqpërdorur apo shpërdoruar.

Të gjitha njësitë e qeverisjes së përgjithshme dhe shoqëritë tregtare, ku shteti zotëron mbi 50 për qind të kapitalit, që përfitojnë fonde publike, pavarësisht nga forma e organizimit, janë subjekt i auditimit të brendshëm.

Njësia e decentralizuar e auditimit të brendshëm në çdo njësi të qeverisjes së përgjithshme i raporton nëpunësit autorizues dhe është e pavarur në kryerjen e funksionit të saj auditues, si nga pikëpamja funksionale ashtu edhe nga ajo organizative. Ajo nuk është pjesë e strukturave operative.

Auditimi i brendshëm në sektorin publik rregullohet me ligj të veçantë.

Neni 69 ⁽³⁸⁾

Inspektimi financiar

Çdo parregullsi, keqmenaxhim i rëndë financiar, marrje përsipër e angazhimeve jashtë fondeve të parashikuara në buxhet apo pagesa në kundërshtim me ligjet dhe rregullat në fuqi përbëjnë elemente për fillimin e inspektimit financiar publik.

Parimet, rregullat, procedurat dhe detyrat e përgjegjësitë e strukturave të përfshira në procesin e inspektimit financiar publik rregullohen me ligj të veçantë.

³⁸⁾ Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.

Neni 70

Auditimi i jashtëm

Njësitë e qeverisjes së përgjithshme i nënshtrohen, pa asnjë lloj kufizimi, auditimit të jashtëm, i cili kryhet nga Kontrolli i Lartë i Shtetit.

KREU IX

SHKELJET DHE SANKSIONET

Neni 71 ⁽³⁹⁾

Kundërvajtjet administrative

Çdo shkelje e detyrimeve të përcaktuara në këtë ligj, kur nuk përbën vepër penale, përbën kundërvajtje administrative dhe dënohet me gjobë si më poshtë:

a) kur nëpunësi autorizues dhe/ose nëpunësi zbatues i një njësie shpenzuese të njësisë së qeverisjes së përgjithshme përdorin paratë publike për qëllime të pamiratuara, dënohen me gjobë nga nëpunësi i parë autorizues, e cila varion nga 5-7 paga mujore;

b) kur nëpunësi autorizues i një njësie shpenzuese të njësisë së qeverisjes së përgjithshme merr angazhime, pa pasur në dispozicion fondet, në kundërshtim me nenin 50 të këtij ligji, dënohet me gjobë nga nëpunësi i parë autorizues me 7 paga mujore;

c) kur nëpunësi autorizues dhe/ose nëpunësi zbatues i një njësie shpenzuese të njësisë së qeverisjes së përgjithshme apo nëpunësi i thesarit lejojnë tejkalimin e fondeve të shpërndara buxhetore, në kundërshtim me nenin 42 të këtij ligji, ose kryejnë pagesa, që tejkalojnë fondet e angazhuara në kundërshtim me nenin 54 të këtij ligji, dënohen me gjobë nga nëpunësi i parë autorizues, e cila varion nga 3-7 paga mujore;

ç) kur nëpunësi autorizues i njësisë së qeverisjes vendore merr hua ose lëshon garanci jo në përputhje me paragrafin e dytë të nenit 58 të këtij ligji, dënohet me gjobë nga nëpunësi i parë autorizues, e cila varion nga 5-7 paga mujore;

d) kur nëpunësi autorizues i njësisë së qeverisjes së përgjithshme nuk dorëzon në kohë dhe sipas kërkesave, në kundërshtim me nenet 24 dhe 27 të këtij ligji, kërkesat dhe kërkesat shtesë të programit buxhetor afatmesëm, dënohet nga nëpunësi i parë autorizues me masë administrative ose me gjobë në masën 1-3 paga mujore;

dh) kur nëpunësi zbatues nuk zbaton planin e arkës, në kundërshtim me paragrafin e fundit të nenit 49 të këtij ligji, dënohet nga nëpunësi i parë autorizues me masë administrative ose me gjobë në masën 1-3 paga mujore.

e) kur nëpunësi autorizues dhe/ose nëpunësi zbatues i njësisë së qeverisjes së përgjithshme nuk përmbushin detyrimet për mbylljen e vitit buxhetor dhe nxjerrjen e llogarive vjetore të buxhetit, në kundërshtim me nenin 62 të këtij ligji, dënohen nga nëpunësi i parë autorizues me masë administrative ose me gjobë në masën 1-3 paga mujore.

ë) kur nëpunësi zbatues i njësisë së qeverisjes së përgjithshme kryen regjistrime në kontabilitet, pa dokumentacionin ligjor justifikues për ngjarjet dhe transaksionet ekonomike, dënohet nga nëpunësi i parë autorizues me masë administrative ose me gjobë në masën 1-3 paga mujore.

f) kur nëpunësi autorizues i njësisë së qeverisjes së përgjithshme nuk respekton afatet e përcaktuara në nenin 40, të këtij ligji, për regjistrimin e angazhimeve shumëvjeçare buxhetore në sistemin informatik financiar të Qeverisë, ai dënohet me gjobë nga nëpunësi i parë autorizues, në masën nga 1 deri në 3 paga mujore;

³⁹⁾ *Ndryshuar me ligjin nr. 57/2016.*

g) kur nëpunësi zbatues i njësisë së qeverisjes së përgjithshme nuk respekton afatet e përcaktuara në nenin 52, të këtij ligji, lidhur me dokumentacionin justifikues të shpenzimeve për rastet e pagesave ndaj operatorëve ekonomikë, ai dënohet me gjobë nga nëpunësi i parë autorizues, në masën nga 3 deri në 7 paga mujore;

gj) kur nëpunësi autorizues i njësisë së qeverisjes së përgjithshme nuk respekton afatet e përcaktuara në nenin 54, të këtij ligji, lidhur me miratimin e transaksioneve të regjistruara nga nëpunësi zbatues i njësisë në sistemin informatik financiar të Qeverisë, ai dënohet me gjobë nga nëpunësi i parë autorizues, në masën nga 3 deri në 7 paga mujore.

Neni 72

Ankimimi i vendimeve

Për vendimet për vendosjen e sanksioneve ndëshkuese për shkelje bëhet ankimim te Ministri i Financave, ndaj vendimit të nëpunësit të parë autorizues, që e ka nxjerrë atë, brenda afateve të përcaktuara në Kodin e Procedurës Administrative.

Vendimi i Ministrit të Financave mund të ankimohej në gjykatë, në përputhje me Kodin e Procedurës Administrative.

KREU X

DISPOZITA TË FUNDIT DHE KALIMTARE

Neni 73

Nxjerrja e akteve nënligjore

Ngarkohet Këshilli i Ministrave të nxjerrë aktet nënligjore, në zbatim të neneve 25, 28, 29, 35, 36, 39 dhe 63, sipas afateve të përcaktuara në këtë ligj.

Ngarkohet Ministri i Financave të nxjerrë aktet nënligjore në zbatim të neneve 24, 27, 34, 38, 61, 62 dhe 64, sipas afateve të përcaktuara në këtë ligj.

Neni 37 ⁽⁴⁰⁾

Aktet nënligjore

Ngarkohet Këshilli i Ministrave që, brenda gjashtë muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, të miratojë aktet nënligjore në zbatim të paragrafit të dytë, të nenit 25, të këtij ligji;

Ngarkohet Ministri i Financave që, brenda tre muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, të miratojë aktet nënligjore në zbatim të neneve 25, paragrafi i dytë; 26, paragrafi i parë; 32, paragrafi i parë; dhe 65, paragrafi i dytë, të këtij ligji.

Ngarkohen Ministri i Financave dhe ministri përgjegjës për çështjet vendore që, brenda tre muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, të miratojnë aktin nënligjor në zbatim të nenit 32, paragrafi i dytë, të këtij ligji

Neni 74

Dispozita kalimtare

Titullarët e njësive të qeverisjes qendrore, nëse e gjykojnë të arsyeshme, mund të kryejnë funksionet e nëpunësit të parë autorizues ose të nëpunësve autorizues për një periudhë jo më shumë se 3 vjet pas hyrjes në fuqi të këtij ligji.

⁴⁰⁾ Neni 37 i ligjit nr. 57/2016.

Njësitë e auditimit të brendshëm raportojnë te titullarët e njësive të qeverisjes së përgjithshme për një periudhë jo më shumë se 3 vjet pas hyrjes në fuqi të këtij ligji ose deri në ditën kur nëpunësi i parë autorizues ose nëpunësit autorizues të njësive të qeverisjes së përgjithshme ushtrojnë funksionet e tyre në përputhje me nenet 18 dhe 19 të këtij ligji.

Aktet nënligjore, që bien ndesh me këtë ligj, zbatohen në masën që janë në përputhje me të, deri në çastin e ndryshimit të tyre, por jo më vonë se 1 vit nga data e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 75

Shfuqizimet

Ligji nr.8379, datë 29.7.1998 “Për hartimin dhe zbatimin e Buxhetit të Shtetit të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, si dhe çdo akt tjetër ligjor dhe nënligjor, që bie në kundërshtim me këtë ligj, shfuqizohen.

Neni 76

Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

ZËVENDËSKRYETARI
Fatos Beja